

COI Focus

ALBANIË

Algemene situatie

27 juni 2018 (update)

Cedoca

Oorspronkelijke taal: Nederlands

DISCLAIMER:

Dit COI-product is geschreven door de documentatie- en researchdienst Cedoca van het CGVS en geeft informatie voor de behandeling van individuele verzoeken om internationale bescherming. Het document bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en oordeelt niet over de waarde van het verzoek om internationale bescherming. Het volgt de richtlijnen van de Europese Unie voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en is opgesteld conform de van kracht zijnde wettelijke bepalingen.

De auteur heeft de tekst gebaseerd op een zo ruim mogelijk aanbod aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie en heeft de bronnen aan elkaar getoetst. Het document probeert alle relevante aspecten van het onderwerp te behandelen, maar is niet noodzakelijk exhaustief. Als bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vernoemd worden, betekent dit niet dat ze niet bestaan hebben.

Alle gebruikte bronnen staan kort vermeld in een voetnoot en uitgebreid beschreven in een bibliografie achteraan het document. Bronnen die geconsulteerd maar niet gebruikt werden, staan in een lijst van geraadpleegde bronnen. In uitzonderlijke gevallen worden bronnen niet bij naam genoemd. Wie specifieke informatie uit dit document gebruikt, moet de bronverwijzing uit de bibliografie vermelden.

Publicatie of verspreiding van dit document is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

This COI-product has been written by Cedoca, the Documentation and Research Department of the CGRS, and it provides information for the processing of individual applications for international protection. The document does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of the application for international protection. It follows the Common EU Guidelines for processing country of origin information (April 2008) and is written in accordance with the statutory legal provisions.

The author has based the text on a wide range of public information selected with care and with a permanent concern for crosschecking sources. Even though the document tries to cover all the relevant aspects of the subject, the text is not necessarily exhaustive. If certain events, people or organisations are not mentioned, this does not mean that they did not exist.

All the sources used are briefly mentioned in a footnote and described in detail in a bibliography at the end of the document. Sources which have been consulted but which were not used are listed as consulted sources. In exceptional cases, sources are not mentioned by name. When specific information from this document is used, the user is asked to quote the source mentioned in the bibliography.

This document can only be published or distributed with the written consent of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons.

Inhoudstafel

Inleiding	3
1. Democratie	4
1.1. Het democratisch stelsel	4
1.2. Algemene politieke omstandigheden in het land.....	6
1.2.1. Albanese politiek en de cultuur van polarisatie	6
1.2.2. Albanese politiek en de strijd tegen de corruptie (algemeen)	7
1.2.3. Albanese politiek en de strijd tegen de georganiseerde misdaad	9
1.2.4. Albanese politiek en de weg naar het lidmaatschap van de EU	11
1.2.5. Albanese politiek en de visumliberalisatie	11
2. Rechtstoestand/rechtsbescherming	14
2.1. Algemene rechtstoestand.....	14
2.1.1. De hervorming van het rechtssysteem	14
2.1.2. Strijd tegen corruptie binnen het rechtssysteem.....	16
2.1.3. Strijd tegen corruptie bij de politie.....	18
2.1.4. Detentieomstandigheden	20
2.2. Rechtsbescherming	21
2.2.1. Ombudsman	21
2.2.2. Antidiscriminatiebeleid	22
2.3.2. Ngo's en internationale organisaties.....	23
3. Specifieke situaties	24
3.1. Bloedwraak.....	24
3.2. Vrijheid van meningsuiting, persvrijheid en censuur.....	26
3.3. Discriminatie (LGBTI)	27
3.4. Discriminatie (RAE).....	30
3.5. Discriminatie (Vrouwen en kinderen).....	31
3.6. Huiselijk geweld	32
Bibliografie	34

Inleiding

Deze COI Focus *Algemene situatie* biedt een overzicht van alle relevante informatie en analyses over de algemene situatie van asielzoekers uit Albanië. De COI Focus is opgevat als een compendium en voorziet daarom niet in een synthetiserende samenvatting.

Sinds jaren volgt de Cedoca-Balkandesk de situatie in Albanië op de voet. De COI Focus is gebaseerd op de informatie die Cedoca verworven heeft via eigen opzoekingen en op basis van informatie die is verworven via het Cedoca-contactennetwerk. De meeste bronnen komen van andere lidstaten van de Europese Unie, de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen, de Raad van Europa en van andere relevante organisaties (UNDP, EASO, Freedom House, Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken, Transparency International, Albanian Helsinki Committee, Pointpulse, Institute for Democracy and Mediation). In maart 2017 heeft Cedoca een COI-missie uitgevoerd waarbij zowel in de hoofdstad Tirana als in noordelijk Albanië (Shkodër en Fushe-Arrez) onderzoek verricht is naar het fenomeen bloedwraak. Ook de resultaten van dit onderzoek zijn hier opgenomen.

Deze COI Focus *Algemene situatie* is een actualisering van een eerder overzicht van de situatie in Albanië (laatstelijk in januari 2017). Het onderzoek is afgesloten op 25 juni 2018 en beslaat de situatie tot 13 juni 2018. Informatie over de jaren vóór 2014 is, voor zover ze niet meer relevant is, niet meer opgenomen in dit document. Regelmatig wordt letterlijk geciteerd uit Engelstalige bronnen. Langere citaten worden doorgaans voorafgegaan door een parafrase ervan in het Nederlands.

1. Democratie

1.1. Het democratisch stelsel

Albanië is sinds 1991 een parlementaire democratie waar de politieke rechten en vrijheden gewaarborgd zijn. Het betreft een éénkamerstelsel met de zogenoemde *Kuvendi* (het parlement) die verkozen wordt via een evenredige vertegenwoordiging uit 12 regionale districten. Alle leden van de *Kuvendi* zetelen 4 jaar. De eerste minister wordt door de meerderheid aangeduid en de president – die geen uitvoerende macht heeft maar aan het hoofd staat van het leger en ook een belangrijke rol speelt bij de aanstelling van de belangrijkste rechters – wordt verkozen door het parlement voor maximaal twee ambtstermijnen van vijf jaar.¹

Op 21 Juni 2015 zijn lokale verkiezingen gehouden. De EU ziet deze verkiezingen als een test voor de democratisering van Albanië. Zowel de EU als de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking (OVSE) sturen observatiemissies en deze loven de verkiezingen (en de voorafgaande campagne) als vredevol. De OVSE stelt bij de burgemeesterskandidaten van Tirana ook een verhoogd professionalisme vast. Maar, zowel de OVSE als de EU stellen zich nog vragen bij de onpartijdigheid van de verkiezingsautoriteiten en de accuraatheid van de kiezerslijsten. De OVSE rapporteert ook over de wijdverspreide praktijk van het onder druk zetten van de kiezers binnen het ambtenarenapparaat, politisering van overheidsinstellingen (een hinderpaal voor de organisatie van het verkiezingsgebeuren) en onregelmatigheden zoals gevallen waarbij stemmen in groep zijn uitgebracht. Volgens de OVSE hebben sommige politici ook openbare fondsen aangewend om hun campagne te financieren.²

Het Albanese Helsinki Comité (AHC) stelt in december 2015 over deze verkiezingen dat er ondanks de positieve elementen nog heel wat problemen vast te stellen zijn. Veel van deze problemen hebben te maken met transparantie van de procedures (onder meer de registratie) en het openbaar maken van de nodige informatie rond de kandidaten. Het AHC vestigt ook de aandacht op de blijvende problematiek van de politisering van de verkiezingsadministratie.³

Wat betreft het organiseren van verkiezingen staat in het voortgangsrapport van de Europese Commissie (EC) van november 2016 dat er ondertussen opnieuw vooruitgang is gemaakt, namelijk met de oprichting van een *ad hoc* Parlementaire Commissie Verkiezingshervormingen. Volgens dit EC-voortgangsrapport heeft de Albanese overheid ook stappen vooruit gezet inzake de organisatie van het lokale bestuur. Ook hieromtrent is er nieuwe wetgeving gekomen. Ook is er wetgeving (namelijk de wet op de oprichting van de Nationale Raad voor de Burgermaatschappij) aangenomen die een kader moet creëren waarin overheid en burgermaatschappij elkaar kunnen raadplegen.⁴

Op 29 april 2017 heeft het Albanese parlement Ilir meta verkozen tot nieuwe president.⁵

De recentste nationale parlementsverkiezingen hebben in juni 2017 plaatsgevonden. Een zogenoemde International Election Observation Mission (IEOM) van de OSCE/ODIHR (Office for Democratic Institutions and Human Rights) schrijft in haar rapport dat deze verkiezingen plaatsvinden in het kader van een politieke overeenkomst tussen de leiders van de Socialist Party (SP) en de Democratic Party (DP) (*cross party agreement* zie ook 2.2). Deze overeenkomst garandeert de deelname van de oppositie, een vrije campagne voor alle deelnemers en respect voor

¹ Freedom House, 25/08/2016, [url](#)

² Freedom House, 25/08/2016, [url](#), OSCE/ODIHR, 08/09/2015, [url](#)

³ AHC, 12/2015, [url](#)

⁴ European Commission, 09/11/2016, [url](#)

⁵ European Western Balkans, 29/04/2017, [url](#)

de fundamentele vrijheden (zie ook 2.2). Maar, volgens de IEOM, is er opnieuw ook sprake van een selectieve en inconsistente toepassing van de wet, politisering van verkiezingsinstellingen, beweringen van het kopen van stemmen en druk op kiezers. Ook zijn belangrijke procedures niet volledig gerespecteerd in een groot aantal kiesbureaus.⁶

De parlementsverkiezingen zijn uiteindelijk gewonnen door de (regerende) "Socialist party of Albania" met 74 zetels (48,30 %), vóór de "Democratic Party of Albania" met 43 zetels (28,80 %). De "Socialist Movement for Integration" veroverde 19 zetels (14,20 %). 46 % van de stemgerechtigden heeft zijn stem uitgebracht.⁷

Een rapport van het Albanian Helsinki Committee (AHC) vat de verkiezingen als volgt samen:

"Despite irregularities regarding some electoral standards and some isolated incidents, the parliamentary election process of 25 June 2017, did guarantee the will of the voters at all the stages, and increased their trust in the election administration."⁸

Het *Albania 2018 Report* van de EC wijst ook op het probleemloze en ordelijke verloop van de verkiezingen.⁹

Op 27 augustus 2017 kondigt zittend premier Rama de start van zijn nieuwe kabinet aan met als sleutelwoorden "werk en voorspoed".¹⁰

Volgens Freedom House is de "*electoral process rating*" in 2017 verbeterd van 3.75 naar 3.50. Freedom House geeft jaarlijks een zogenoemde "*democracy score*"¹¹ aan landen die –zoals Albanië– in transitie zijn. Deze score (die de mate van democratische vooruitgang meet) houdt niet alleen rekening met het kiessysteem maar evenveel met "*national democratic governance*", "*civil society*", "*independent media*", "*local democratic governance*", "*judicial framework and independence*" en "*corruption*" (zie infra voor COI over deze thema's). Volgens het laatste Nations in Transit-rapport (2018) is de Albanese democratie gestagneerd in 2017. De algemene "*democracy score*" voor Albanië is in de loop van de laatste jaren ook lichtjes verslechterd van 3.82 in 2009 tot 4.11 in 2018. Dit rapport ziet in de huidige, grote meerderheid van de SP in het parlement een kans om de corruptie in het gerecht (en omkoping bij de ambtenarij) te verminderen maar ook een risico dat de SP op een autoritaire manier zal beginnen te regeren.¹²

⁶ OSCE/ODIHR, 28/09/2017, [url](#)

⁷ OSCE/ODIHR, 28/09/2017, [url](#)

⁸ AHC, 06/2017, [url](#)

⁹ European Commission, 17/04/2018, [url](#)

¹⁰ Balkan Insight, 27/08/2017, [url](#)

¹¹ The ratings reflect the consensus of Freedom House, its academic advisers, and the author(s) of this report. If consensus cannot be reached, Freedom House is responsible for the final ratings. The ratings are based on a scale of 1 to 7, with 1 representing the highest level of democratic progress and 7 the lowest. The Democracy Score is an average of ratings for the categories tracked in a given year. The opinions expressed in this report are those of the author(s).

¹² Freedom House, 20/04/2018, [url](#)

1.2. Algemene politieke omstandigheden in het land

1.2.1. Albanese politiek en de cultuur van polarisatie

De Albanese politieke cultuur wordt gekenmerkt door een voortdurende polarisatie tussen de twee grote partijen, de SP en de DP. In de loop van 2015 blijft een confronterend klimaat bestaan tussen de regering (SP) en de oppositie (DP).¹³ Zo blijft er in aanloop naar de lokale verkiezingen van 21 juni 2015 een diepe onenigheid bestaan over de territoriale hervorming die de regering-Rama in juli 2014 heeft doorgevoerd. Bij deze gemeentelijke herindeling is het aantal gemeenten in Albanië teruggebracht van 381 naar 61. De oppositie stelt aanvankelijk dat deze hervorming ongrondwettelijk is en enkel dient om de SP aan de macht te houden. Maar, het Albanese Grondwettelijk Hof heeft in december 2014 geoordeeld dat de herindeling niet in strijd is met de grondwet. Sommige leden van de DP dreigen sindsdien met een (nieuwe) boycot.¹⁴

In 2016 stelt het Freedom House rapport (Freedom in The World 2016) over Albanië dat de twee belangrijkste politieke partijen nog steeds sterk gepolariseerd zijn. Ze zijn ook overgeleverd aan onderlinge rivaliteiten door bepaalde persoonlijkheden. Maar, het rapport erkent tegelijk dat de verkiezingsoverwinningen van de Socialistische Partij in 2013 en 2015 het vertrouwen hersteld hebben in de mogelijkheid voor een oppositiepartij om via verkiezingen de macht te grijpen.¹⁵ Ook de eerste gezamenlijke bijeenkomst in de Nationale Raad voor de Europese Integratie door leden van beide partijen in mei 2015 heeft de polarisatie tussen de twee partijen doen afnemen.¹⁶

Het EC-Voortgangrapport van 2016 schrijft dat de voormalige politieke polarisatie stilaan overwonnen wordt. Dit komt onder meer doordat het Albanese parlement unaniem een aantal grondwetsherzieningen heeft aangenomen die een grondige en veelomvattende hervorming van justitie in gang zetten en die ook de mogelijkheid voorzien om veroordeelde misdadigers uit te sluiten van het openbare ambt.¹⁷ In het voor Albanië beknopt gemaakte Freedom House-rapport over 2016 staat niets expliciet vermeld over de polarisatie in de politieke cultuur.¹⁸

In de eerste vier maanden van 2017 heeft de DP – in de aanloop naar de algemene verkiezingen – opnieuw een parlamentsboycot gehouden. De boycot zorgt vooral voor een vertraging van de hervorming van het gerecht (zie 3.1.1).¹⁹ Een boycot van de verkiezingen zelf is in laatste instantie afgewend door de *crossparty* overeenkomst tussen beide partijen:

“with a cross-party agreement reached between Prime Minister Edi Rama of the Socialist Party and main opposition Democratic Party leader Lulzim Basha. This accord proved crucial to pave the way to elections. On the one hand, the agreement allowed the DP to appoint several key government positions in six ministries and in the position of deputy prime minister, ombudsman and central electoral commission, in order to observe and maintain a good conduct of free and fair elections. On the other hand, it allowed the SP to push the several legislative proposals[6] related among others to a thorough vetting of election candidates, as the last key criteria to be fulfilled before opening EU negotiation talks.”²⁰

¹³ Balkan Insight, 23/12/2014, [url](#)

¹⁴ Balkan Insight, 07/01/2015, [url](#)

¹⁵ Freedom House, 25/08/2016, [url](#)

¹⁶ Prime Minister's Office, 08/05/2015, [url](#)

¹⁷ European Commission, 09/11/2016, [url](#)

¹⁸ Freedom House, 01/09/2017, [url](#)

¹⁹ Freedom House, 20/04/2018, [url](#)

²⁰ Nottingham University – The database of who governs in Europe and beyond, 28/06/2017, [url](#)

Het Nations in Transit-rapport van 2018 noteert dat het regeringsbeleid in 2017 gekenmerkt is door stagnatie als gevolg van de diepe polarisatie van het politieke debat door beide belangrijkste partijen.²¹ Ook het Albania 2018 Report van de EC wijst opnieuw op de politieke polarisatie.²²

1.2.2. Albanese politiek en de strijd tegen de corruptie (algemeen)

Het Albanese Helsinki Comité stelt in 2015 dat corruptie een chronisch probleem blijft in de Albanese maatschappij. Het AHC wijst er wel op dat er nu een online portaal bestaat waarop burgers gevallen van corruptie in overheidskantoren en -diensten kunnen melden. Er zijn talloze meldingen geweest van corruptiegevallen bij rechters, aanklagers en advocaten onder wie een rechter en de districtrechtbank van Lezha. Meldingen van corruptie hebben geleid tot vervolging maar de straffeloosheid blijft wijdverspreid.²³

In 2016 publiceerde Transparency International een rapport over (de strijd tegen) corruptie in de westelijke Balkan. In verband met Albanië staat er

“Albania’s track record for punishing corruption is equally poor. Annual convictions for corruption offences have varied from two to 24 over 2009 to 2014, predominantly of low and medium-level offenders in the public sector. Convictions of high-level officials are extremely rare. Judges apply lenient sanctions, using probationary sentences and summary judgments, and failing to justify them in a timely manner, or at all. Furthermore, judges demonstrate poor understanding of key notions in corruption cases, fail to exercise their right to ask for more evidence and decide inconsistently on issues such as the admissibility of evidence. In 2013 the prosecution reported no cases of high-level officials, judges or prosecutors being sent to court.”²⁴

Dit rapport vestigt ook de aandacht op het feit dat niet-statelijke actoren (pers, burgermaatschappij, ...) die corruptie aanklagen te maken kunnen krijgen met verschillende vormen van druk (fysieke bedreigingen, aanvallen, smeercampagnes, smaadprocessen, belastinginspecties, censuur, ...) ²⁵

Volgens Freedom House (algemeen rapport 2016) blijft het fenomeen van corruptie, ondanks alle EU aanmaningen, alomtegenwoordig in Albanië. Veroordelingen van hooggeplaatste functionarissen en rechters voor corruptie of machtsmisbruik blijven zeldzaam. De huidige regering heeft wel enkele stappen ondernomen om de onschendbaarheid van politici die van misdaden beschuldigd worden af te nemen. Een aantal wetgevers van de regerende meerderheid zijn veroordeeld.²⁶

In het Nations in Transit Report over 2016 van deze organisatie staat dat verschillende hoge ambtenaren, een rechter en een voormalig minister voor corruptiefeiten veroordeeld zijn in 2016. Op 2 juni 2016 is een verbeterde wet op klokkenluiders aangenomen en sinds februari 2016 patrouilleren politieagenten in Tirana met een camera in hun uniform. Bedoeling is omkooppraktijken te vermijden. Het rapport stelt echter dat corruptie nog steeds de economie uit balans brengt.²⁷

Het voortgangsrapport van 2016 van de Europese Commissie maakt melding van een zeker mate van vooruitgang in de strijd tegen corruptie. Hierbij vermeldt het rapport het aannemen van de wet op de bescherming van de klokkenluider, de wet op het oprichten van een gespecialiseerd en onafhankelijk anti-corruptie-instituut en de toegenomen toegang tot digitale databases voor

²¹ Freedom House, 20/04/2018, [url](#)

²² European Commission, 17/04/2018, [url](#)

²³ AHC, 12/2015, [url](#)

²⁴ Transparency International, *Fighting Corruption in the Western Balkans and Turkey*, 10/11/2016, [url](#)

²⁵ Transparency International, *Fighting Corruption in the Western Balkans and Turkey*, 10/11/2016, [url](#)

²⁶ Freedom House, 25/08/2016, [url](#)

aanklagers en de politie. Het aantal gerechtelijke onderzoeken, vervolgingen en veroordelingen in gevallen van corruptie is blijven stijgen. Hierbij zijn ook gevallen waarbij een rechter, een aanklager en een voormalige minister veroordeeld zijn. Maar, volgens de EC, is er nog steeds geen stevige basis gelegd van gerechtelijke onderzoeken, vervolgingen en veroordelingen ivm corruptie. Er zijn volgens de EC dus nog meer inspanningen nodig als ook proactief onderzoek, systematische risicoanalyses en ook meer samenwerking tussen de instituten. Corruptie blijft wijd verspreid én ook een serieus probleem.²⁸

Volgens het recentste EASO-rapport (november 2016) hebben de autoriteiten een aantal maatregelen genomen om de corruptie aan te pakken en hebben ze hierbij vooruitgang geboekt. Openbaar aanklagers hebben belangrijke vooruitgang geboekt bij het aanpakken van openbare corruptie op lagere niveaus, maar vervolging voor misdaden op hogere niveaus blijft ondoeltreffend uit schrik voor vergelding tegen wie het onderzoek leidt; omwille van een gebrek aan middelen en omwille van corruptie binnen het gerecht zelf. De politie heeft wel camera's geplaatst in de politievoertuigen waardoor agenten vaker smeergeld weigeren (zie 3.1.2). Het EASO-rapport vermeldt nog dat de regering nog een aantal acties heeft ondernemen om de corruptie, belastingontduiking en de informele economie (in het bijzonder de massale cannabisproductie) aan te pakken.²⁹

In 2017 schrijft het AHC dat corruptie en straffeloosheid in Albanië in 2016 verontrustende problemen blijven voor burgers die hun vertrouwen in de gerechtelijke instanties verloren hebben.³⁰

Freedom House wijst er in zijn Nations in Transit rapport van 2017 nog op dat er naast de *vetting law* (zie 3.1.1) nog een tweede initiatief van de overheid de corruptie bij vertegenwoordigers van de overheid probeert tegen te gaan.

"The second initiative, SPAK (Special Anti-Corruption Structure) has a broader anticorruption goal. It aims to investigate and adjudicate all corruption and organized crime offenses by former and current senior officials, including political leaders. All SPAK magistrates will be thoroughly vetted prior to their appointment and subject thereafter to periodic financial examinations as well as inspections of their communications. The Special Prosecutions Office, including its supporting investigative unit, will be independent of the General Prosecutor. The new independent investigative unit, National Bureau of Investigation (BKH), is modeled after the American FBI, and its experts will be trained at the latter's academy in the U.S."³¹

In dit rapport staat ook nog dat:

"several other public officials were suspended or forced from office due to corruption allegations in 2016"

Volgens Transparency International boekt Albanië vooruitgang op het gebied van de strijd tegen de corruptie. Op de Transparency International Corruption Perception Index van 2015 is het naar plaats 88 gestegen (komende van plaats 110 in 2014)³², op de Corruption Perception Index van 2016 staat Albanië intussen op plaats nr 83.³³ Op de Corruption Perception Index van 2017 staat het land wel weer op plaats nr 91.³⁴

Het Albania 2018 report van de EC vermeldt dat de strafprocedurewet verbeterd is en dat het aantal veroordelingen van lagere en middenkader ambtenaren voor corruptiefeiten gestegen is

²⁸ European Commission, 09/11/2016, [url](#)

²⁹ EASO, 11/2016, [url](#)

³⁰ AHC, 04/2017, [url](#)

³¹ Freedom house, 03/04/2017, [url](#)

³² IBNA, 27/01/2016, [url](#)

³³ Transparency International, 25/01/2017, [url](#)

³⁴ Transparency International, [url](#)

“Albania maintains some level of preparation in the fight against corruption. Good progress was made, notably with the adoption of amendments to the criminal procedure code. A chain of specialised anti-corruption bodies, including a special prosecutor's office, is being established. The number of final convictions involving junior or middle-ranking officials has increased compared to the previous reporting period. Convictions of high-level officials occurred mostly in the judiciary (judges and prosecutors); however, the rate of final convictions for high-ranking officials remains overall very low. Corruption remains prevalent in many areas and continues to be a serious problem.”³⁵

Volgens het jaarlijkse mensenrechtenrapport van het ministerie van Buitenlandse zaken van de VS (2018), is corruptie nog steeds algemeen verspreid in alle afdelingen van de overheid, maar gerechtelijk onderzoek en vervolging gaan verder:

“Between January and August, the prosecutor general’s office registered 185 new corruption investigations. During the same period, 122 persons went to trial for corruption offenses and 99 were convicted. Through August, 17,752 complaints had been submitted through the online portal stopkorrupsion.al, approximately 8 percent of which contained information on alleged corruption practices.”

1.2.3. Albanese politiek en de strijd tegen de georganiseerde misdaad

Het EASO-rapport citeert de volgende conclusies uit een rapport getiteld ‘Organised crime: Threat Assessment in Albania’ (januari 2015):

“Albanian organized crime groups [...]are involved mostly in trafficking of narcotics, mainly cannabis. They also are involved in drug trafficking, such as heroin and cocaine, toward neighboring countries, with European Union countries being the destination. Sporadic groups are involved in trafficking of arms with Montenegro and Kosovo. Unreported extortions as well as the use of explosives, contract killings or ‘un-authored’ ones for the elimination of opponents, ‘market rebalancing,’ or control of territory, are considered disturbing. [...]

Extortions of businesses are considered very disturbing. Sources state that fines on large businesses are not reported to the prosecutor’s office. This is explained by the lack of trust in justice bodies by businessmen and their fear of retaliation. On the other hand, it is thought that organized crime invests to corrupt the police and prosecutor’s office. We notice that many of the cases brought to court on organized crime in recent years are interpreted as simple collaborations, or even committed by separate individuals. This is a clear indicator of the low level of investigations. The increase of payments mainly by businesses, but also by powerful criminal organizations, for contract killings has led to their sophistication. [...]

The work of law enforcement bodies is made more difficult by the observance by criminal organizations of the so-called ‘code of silence’ and the use of psychological violence instead of physical violence or the use of ‘partnership with the victim’³⁶

Sinds enkele jaren levert Albanië aanzienlijke inspanningen om de georganiseerde misdaad aan te pakken. Zo heeft de Albanese politie begin februari 2015 samen met Interpol, Europol en de Duitse politie een internationaal drugsnetwerk ontmandeld met vertakkingen in Columbia en West-Europa.

³⁵ European Commission, 17/04/2018, [url](#)

³⁶ EASO, 11/2016, [url](#)

Experten stellen dat een dergelijke gezamenlijke politieoperatie aantoont dat Albanië over de capaciteit beschikt om grote operaties tegen de georganiseerde misdaad te leiden.³⁷

In december 2015 keurt het parlement de wet goed die personen die veroordeeld zijn voor zware misdaden uitsluit uit de openbare dienst ("Decriminalization Law").³⁸

In het voortgangsrapport van 2016 stelt de EC dat Albanië verdere vooruitgang heeft gemaakt, vooral in het identificeren en vernietigen van cannabisplantages. Maar, de EC schrijft dat politie en openbaar aanklager er niet in slagen om de criminele bendes te identificeren die achter de drugsplantages en -handel opereren. Ook de opvolging door het gerecht in deze onderzoeken is vaak niet gegarandeerd. Verder stelt het rapport dat de politie wel gemoderniseerd is en dat internationale samenwerking met Europol verbeterd is maar de EC herhaalt dat de samenwerking tussen de politie en de openbaar aanklager versterkt moet worden zodat ze de criminele netwerken beter kunnen ontmantelen. Het aantal definitieve veroordelingen is nog steeds beperkt. Hetzelfde geldt voor financieel onderzoek naar bepaalde bendeleden en het bevroren en confisqueren van illegaal verworven goederen.³⁹

In de laatste analyse van de Overseas Security Advisory Council (OSAC) (2017) van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse zaken staat:

"Organized crime (drug trafficking, extortion, bribery, money laundering, prostitution, human trafficking) continues to remain a concern for most Albanians....Albania remains a significant source country for cannabis, which is distributed through the complex network of Albanian organized-crime groups. While Albanian authorities reported an increase in arrests and destruction of cannabis plantations in 2016, there were also reports of increased cannabis cultivation. The security situation in Lazarat, which was one of the largest marijuana producing regions in Europe, has improved."⁴⁰

In het *Albania 2018 Report* van de EC staat dat er een zeker vooruitgang is in de strijd tegen cannabisteelt:

"Albania has some level of preparation in the fight against organised crime. Overall there was some progress in the reporting period, notably in the fight against cannabis cultivation. Albania needs to build on operational results in this area, intensifying confiscation of assets belonging to criminal gangs and pursuing the destruction of all existing cannabis stockpiles. Amendments to the anti-mafia law and the Criminal Procedure Code have created the conditions for increased efficiency of criminal investigations. Albania participated successfully in international police cooperation, intensifying its interactions particularly with EU Member States. At domestic level, effective police-prosecution cooperation remains to be improved. As regards the track record, there has been little progress in dismantling organised criminal groups. The number of final convictions in organised crime cases remained very low and has only marginally increased. More efforts are needed to tackle money laundering, criminal assets and unjustified wealth."⁴¹

In maart 2017 moet de minister van Binnenlandse Zaken (Saimir Tahiri) aftreden omdat zijn naam genoemd is in een onderzoek naar grootschalige drugshandel vanuit Albanië naar Italië. Tahiri wordt ervan verdacht een faciliterende rol gespeeld te hebben.⁴²

³⁷ SETimes.com, [url](#), European Commission, 08/10/2014, [url](#)

³⁸ Balkan Insight, 18/12/2015, [url](#)

³⁹ European Commission, 09/11/2016, [url](#)

⁴⁰ OSAC, 17/03/2017, [url](#)

⁴¹ European Commission, 17/04/2018, [url](#)

⁴² Reuters, 19/10/2017, [url](#)

1.2.4. Albanese politiek en de weg naar het lidmaatschap van de EU

In juni 2014 heeft de Europese Raad beslist om aan Albanië de status van kandidaat-lidstaat te verlenen. Het besluit van de Europese Raad vormt niet alleen de erkenning voor de doorgevoerde hervormingen maar ook een stimulans om die hervormingen voort te zetten. De Raad stelt op 15 december 2015 in dit verband dat, alvorens de toetredingsonderhandelingen kunnen worden geopend, Albanië aan de vijf kernprioriteiten⁴³ dient te voldoen. Voorts herhaalt de Raad dat er doeltreffende wetgevings- en beleidsmaatregelen moeten worden genomen om de mensenrechten en het antidiscriminatiebeleid beter te beschermen, onder meer wat de gelijke behandeling en de rechtspositie van minderheden in heel Albanië betreft, en om de eigendomsrechten te implementeren.⁴⁴

Uit het Voortgangsrapport van 2016 van de Europese Commissie blijkt alvast dat de minister voor Europese Integratie van de oprichting van deze Nationale raad voor Europese integratie een van haar beleidsprioriteiten voor 2015 heeft gemaakt. De EC stelt ook vast dat de regering sinds 2014 blijf geeft van concrete actie en aanhoudende politieke wil op het gebied van EU-gerelateerde hervormingen en dit op verschillende gebieden.⁴⁵

Op 20 december 2017 publiceert de Europese Commissie het zogenoemde "First Report under the Visa Suspension Mechanism". Hierin staat over Albanië onder meer te lezen dat het aantal asielaanvragen door Albanesez gedaald is maar dat de meeste asielzoekers uit de visumvrije landen nog steeds uit Albanië komen. De erkenningsgraad in de EU-landen is laag en het aantal bevelen tot terugkeer uit de EU stijgt. Volgens het rapport functioneert de readmissie goed en stijgen de terugkeercijfers. Het rapport besluit ivm Albanië: "Overall, the visa liberalisation benchmarks continue to be fulfilled."⁴⁶

Begin 2018 vindt een ontmoeting plaats tussen premier Edi Rama en commissievoorzitter Jean-Claude Juncker. Tijdens deze ontmoeting bevestigde Rama het onwrikbare engagement om verder werk te maken van de hervormingsinspanningen voor een integratie in de EU.⁴⁷

In april 2018 stelt de Europese Commissie dat de toetredingsonderhandelingen geopend mogen worden "in het licht van de bereikte vooruitgang." Een definitieve beslissing hierover moet nog volgen⁴⁸

1.2.5. Albanese politiek en de visumliberalisatie

Sedert 15 december 2010 zijn Albanese staatsburgers vrijgesteld van de visumplicht. Albanië heeft immers voldaan aan de ijkpunten van het stappenplan dat was vastgelegd door de Raad, met name op het vlak van de strijd tegen de georganiseerde misdaad en de corruptie, alsook inzake de versterking van de controlecapaciteit aan de grenzen. Dit visumtraject is een belangrijke hefboom om verdere hervormingen van het rechtssysteem en rechtswezen af te dwingen en past in de brede EU-inzet ten aanzien van de rechtsstaat. Begin 2011 is ook een opvolgingsmechanisme geïnstalleerd voor deze vrijstelling van de visumplicht. In 2013 is voor Albanië een positieve evolutie vastgesteld voor onder meer de strijd tegen de georganiseerde misdaad en corruptie, drugs- en mensenhandel.

⁴³ (1) Implementering van de hervorming van de openbare administratie; (2) onafhankelijkheid van het gerecht; (3) de strijd tegen corruptie; (4) de strijd tegen georganiseerde misdaad; (5) bescherming van de mensenrechten

⁴⁴ Council of the European Union, 15/12/2015, [url](#)

⁴⁵ European Commission, 10/2014, [url](#) ; European Commission, 09/11/2016, [url](#)

⁴⁶ European Commission, 20/12/2017, [url](#)

⁴⁷ European Western Balkans, 25/02/2018, [url](#)

⁴⁸ European Commission, 17/04/2018, [url](#)

Op andere vlakken, zoals de integratie van de Roma-minderheid, dienen de inspanningen te worden verhoogd.⁴⁹

Op 11 december 2013 hebben het Europees Parlement en de Raad een wijziging van Verordening (EG) nr. 539/2001 aangenomen. De Europese Commissie kan aldus beslissen tot een tijdelijke schorsing van de vrijstelling van de visumplicht.⁵⁰

Een academisch artikel (september 2015) op de website van het Migration policy Institute wijst er echter op dat emigratie uit Albanië al decennia lang algemeen gezien wordt als de enige manier om te ontsnappen aan de chaotische economische en politieke situatie van het land. Het artikel maakt zelfs gewag van "een recente stijging" van het aantal Albanese asielzoekers die hun land verlaten omwille van de economische omstandigheden. De stijging wijst erop dat het land nog steeds worstelt om de economische groei in stand te houden en jobs te creëren. Het artikel wijst verder op de diepgewortelde armoede in Albanië, één van de armste landen van Europa. Er is –volgens het artikel – in 2014 zelfs een stijgende mate van armoede (17,9 %) en een jeugdwerkloosheidsgraad van 32.5 percent. Albanië heeft, volgens VN-gegevens geciteerd in het artikel, eind 2014 een van de hoogste emigratiecijfers -3.3 migranten per 1,000 inwoners, en een totale emigratiebevolking van 1,25 miljoen Albanese.⁵¹

Het Voortgangsrapport van de Europese Commissie (November 2016) stelt dat het aantal ongegronde asielaanvragen door Albanese in EU-lidstaten of in andere Schengenlanden hoog is gebleven.⁵²

Volgens het EASO COI rapport van 2016 is het aantal terugkeerders naar Albanië aan het stijgen. In de periode 2009-2013 bedraagt dit aantal 133,544 personen (hoofdzakelijk vanuit Italië en Griekenland). Maar EASO, dat hiervoor onder meer IOM citeert, beklemtoont dat het gebrek aan kansen voor deze terugkeerders leidt tot re-migratie. Op 25 mei 2016 heeft in Tirana een rondetafelconferentie plaatsgevonden met als thema: "Reintegration of Young Asylum Seekers in the Albanian Education System". Hieraan was een "policy paper" gekoppeld met een aantal aanbevelingen voor de overheid.⁵³

Op 20 december 2017 publiceert de Europese Commissie het zogenoemde "First Report under the Visa Suspension Mechanism". Hierin staat over Albanië het volgende te lezen:

"As regards irregular migration challenges, between the second half of 2016 and the first half of 2017, refusals of entry increased considerably and illegal stay decreased slightly. Though the number of asylum applications by Albanian nationals in the EU is still the absolute highest for any visa-free state, it decreased by 28% in first half of 2017 compared to the second half of the previous year (from 17,165 to 12,440). while asylum applications decreased by 54% (from 66,715 to 30,840). The asylum recognition rate is low (1.84% in 2015 and 2.61% in 2016). Between 2015 and 2016, the number of return decisions decreased by 19% from 39,310 to 31,975. Readmission is functioning well, with the country swiftly honouring readmission requests from Member States, and the return rate shows a substantial increase from 86% in 2015 to 129% in 2016.....

Albania has taken a number of steps in recent months to address the challenge of unfounded asylum applications lodged by Albanian nationals, but implementation must continue unabated. Albania has achieved initial results in implementing an action plan against irregular migration, which focuses on operational cooperation in the management of irregular migration, identification

⁴⁹ European Commission, 28/11/2013, [url](#)

⁵⁰ European Commission, 26/05/2014, [url](#) ; European Commission, 10/2014, [url](#)

⁵¹ MPI, 10/09/2015, [url](#)

⁵² European Commission, 09/11/2016, [url](#)

⁵³ EASO, 11/2016, [url](#)

and protection of unaccompanied minors and fight against document fraud. Albania has stepped up information exchange with Member States on Schengen entry bans. It has also strengthened controls of documents at certain border crossing points (BCPs), including Rinas airport, but should improve border control at all BCPs. Albania has also stepped up operational cooperation with Member States most affected by irregular migration. Albania's recent practice of conducting 'exit interviews' with travellers at BCPs is an effective but temporary measure, which should be implemented in a manner that respects travellers' fundamental rights [...] Overall, the visa liberalisation benchmarks continue to be fulfilled."⁵⁴

⁵⁴ European Commission, 20/12/2017, [url](#)

2. Rechtstoestand/rechtsbescherming

2.1. Algemene rechtstoestand

In 2018 stelt het Amerikaanse jaarlijkse mensenrechtenrapport dat de regering, algemeen gesproken, de universeel geldende basisrechten van beschuldigen tijdens een gerechtelijke procedure respecteert (vermoeden van onschuld, recht op informatie over aanklachten, recht op tolk, recht op fair en openbaar proces binnen redelijke termijn, recht op aanwezigheid in rechtszaal, recht op advocaat,).⁵⁵

In de wet is het recht op een rechtvaardig proces opgenomen, waarbij beklaagden als onschuldig worden beschouwd zolang ze niet veroordeeld zijn. Er is ook een functionerend systeem van burgerlijke rechtbanken, dat echter gevoelig is voor corruptie en inefficiëntie. In het algemeen wordt de onafhankelijke werking van justitie soms belemmerd door politieke druk, intimidatie, corruptie en beperkte middelen (zie 3 en 3.1).

2.1.1. De hervorming van het rechtssysteem

In haar voortgangsrapport van 2015 is de Europese Commissie (EC) bijzonder kritisch over het rechtssysteem, dat nog in de beginfase van voorbereiding op EU-toetreding verkeert. Aanzienlijke tekortkomingen blijven bestaan, vooral ten aanzien van de onafhankelijkheid en de verantwoordingsplicht van rechters en aanklagers.⁵⁶

In dit rapport staat onder meer dat rechters smeergeld betalen om een rechtbank in rijkere regio's toegewezen te krijgen (met de bedoeling om daar zelf potentieel meer smeergeld op te kunnen strijken).⁵⁷

Maar in dit rapport staat ook dat de strategie ter hervorming van het rechtssysteem, waaraan Albanië werkt, de basis kan vormen voor een succesvolle transitie van de rechtsstaat. Het is belangrijk dat Albanië in 2016 momentum behoudt in dit hervormingsproces. Albanië moet ook werken aan een 'track record' in het onderzoeken, vervolgen en veroordelen van corruptie op alle niveaus. De onafhankelijkheid van de betrokken instellingen moet hiervoor worden verbeterd.⁵⁸

Volgens een rapport van het Albanese Helsinki Comité (AHC) uit december 2015 wordt in Albanië de correcte rechtsgang nog steeds met voeten getreden vooral door de onnodige vertragingen in de rechtsgang. Kosteloze juridische bijstand, voorzien door het ministerie van Justitie, is nog steeds onvoldoende voor wie het nodig heeft.⁵⁹

Het AHC geeft in dit rapport wel nog aan dat er goed werk is geleverd inzake het identificeren en analyseren van de noden voor institutionele en wettelijke verbeteringen bij de hervormingen van justitie. Er is nu een *draft*-versie van de nodige amendementen aan de grondwet die de weg moeten voorbereiden naar institutionele veranderingen bij Justitie. Het AHC hamert er in dit verband op dat hervormingen bij Justitie een zo breed mogelijk draagvlak nodig hebben.⁶⁰

Het voortgangsrapport van 2016 van de Europese Commissie prijst de aangekondigde hervormingen maar stelt nog:

⁵⁵ USDOS, 20/04/2018 [url](#)

⁵⁶ European Commission, 10/11/2015, [url](#) ; Balkan Insight, 10/11/2015, [url](#)

⁵⁷ EASO, 11/2016, [url](#)

⁵⁸ European Commission, 10/11/2015, [url](#); Balkan Insight, 10/11/2015, [url](#)

⁵⁹ AHC, 12/2015, [url](#)

⁶⁰ AHC, 12/2015, [url](#)

“There was no progress on meeting other recommendations identified last year, namely the filling of vacancies at the High Court and the administrative courts; the effective use of the unified case management system; and the publication in due time of all court decisions together with their grounds. In order to fulfil the key priority on the reform of the justice system, in the coming year, Albania should in particular:

- advance implementation of the new constitutional provisions, also through the adoption and implementation of related legislation;
- pursue sectoral reform in the framework of the recently adopted cross-cutting justice strategy 2017-2020 and its action plan, ensuring that adequate financial resources are consistently available to achieve the reform objectives;
- establish working vetting bodies and have initial results in the process of re-evaluation of judges and prosecutors”⁶¹

Op 22 juli 2016 is het Albanese parlement er, volgens het nieuwste Nations in Transit-jaarrapport van Freedom House, in geslaagd om een reeks van 46 grondwettelijke amendementen (“the justice reform package”) goed te keuren die toelaten om het gerechtelijke systeem grondig te hervormen. De hervormingen (oa de oprichting van nieuwe gerechtelijke instellingen) zijn gericht op de aanpak van corruptie en op het versterken van de onafhankelijkheid van het gerecht ten aanzien van georganiseerde misdaad en politiek. Er komt onder meer een “Special Prosecutions Office”, onafhankelijk van de “Prosecutor General”. Verder heeft het parlement de zogenoemde “vetting law” goedgekeurd.

“The vetting law is aimed at cleansing the justice system through a detailed examination of the assets, professionalism, and possible ties with organized crime of all judges, prosecutors, and candidates for posts in the new judicial system.”⁶²

Volgens het Nations in Transit-rapport van 2018 (Freedom House) heeft de hervorming van het gerecht in 2017 stilgelegen omwille van de boycot door de oppositie in de eerste maanden van 2017 en omwille van de verkiezingen (zie 2.1). Pas op 16 juni 2017 heeft het parlement de 27 leden van drie nieuwe gerechtelijke commissies verkozen die de doorlichting (*vetting*) moeten doen. De doorlichtingsprocedure is uiteindelijk pas op 26 oktober 2017 begonnen. Ook is er vanuit de gerechtelijke macht (Vereniging van Rechtsers) veel weerstand tegen de hervormingen onder meer in de vorm van “vragen om uitleg” bij het Grondwettelijk Hof. Ook deze weerstand heeft de hervorming van het gerecht verder vertraagd. De vertraging van de doorlichtingsprocedure (*vetting*) heeft dan weer de oprichting van een hele reeks andere maatregelen vertraagd (onder meer de oprichting van nieuwe instellingen zoals de “High Council of Prosecution”) en een hele reeks wettelijke impasses gecreëerd (vb de onmogelijkheid om een nieuwe, definitieve procureur-generaal te benoemen).⁶³

In het Albania 2018 Report van de EC staat dat de hervorming van justitie doorgaat en in een goede vooruitgang is uitgemond:

“Albania's judicial system has some level of preparation. The implementation of comprehensive and thorough justice reform has continued, resulting in good progress overall. The re-evaluation of all judges and prosecutors (vetting process) has started and is delivering first tangible results. This process has cross-party support, is carried out by an independent authority, is subject to international monitoring and its compatibility with the European Convention on Human Rights has been confirmed by the Venice Commission. Under the aegis of the European Commission, an International Monitoring Operation has been deployed to oversee the process throughout its

⁶¹ European Commission, 09/11/2016, [url](#)

⁶² Freedom house, 03/04/2017, [url](#)

⁶³ Freedom House, 20/04/2018, [url](#)

implementation. The auxiliary institutions supporting the process have completed their first reports on the proficiency assessments, background checks and asset declarations.”⁶⁴

Verder staat er een positieve appreciatie van het zogenoemde “*vetting proces*”, de uitvoering van de “*vetting law*”:

“Albania has some level of preparation. Good progress was made through continued implementation of the justice reform. The process of re-evaluating all judges and prosecutors has started and is delivering the first tangible results. Following the establishment of the vetting institutions, the first set of priority cases is being reviewed. The auxiliary institutions supporting the process have completed their first reports on the proficiency assessments, background checks and asset declarations. Appeals against the vetting law and the related underlying legislation of the judicial reform have been adjudicated by the Constitutional Court. The latter confirmed the Vetting Law’s constitutionality. A number of provisions in the laws on the governance of the judiciary and on the status of judges and prosecutors have been declared unconstitutional and were annulled, thus requiring legislative follow up. There has been no progress in carrying out the recommendations on making more effective use of the case management system, on issuing reasoned adjudications in due time and on allocating cases randomly to judges and prosecutors.”⁶⁵

De uitvoering van de “*vetting law*” wordt nauwgezet gemonitord door het AHC.⁶⁶

Op 9 januari 2018 is wet nr 111/2017 “On State Guaranteed Legal Aid” gepubliceerd. Zodoende is het pad geëffend voor de inwerkingtreding van een wet die vanaf juni 2018 de organisatie, administratie en functionering van een systeem van juridische bijstand zal verzekeren. Deze wet zal een geheel nieuw schema voorzien voor kosteloze juridische bijstand dat effectief en op een gelijkwaardige wijze zal werken voor iedereen die in nood is, of toegang tot het gerecht nodig heeft.⁶⁷

Uit de jaarlijkse scores door Freedom House die de evolutie⁶⁸ aangeven die het rechtssysteem in Albanië doormaakt blijkt dat de democratische vooruitgang van het rechtssysteem lichtjes vertraagt: 2008 (4.00), 2009 (4.25), 2010 (4.25), 2011 (4.25), 2012 (4.75), 2012 (4.15), 2013 (4.75), 2014 (4.75), 2015 (4.75), 2016 (4.75), 2017 (4.75).⁶⁹

2.1.2. Strijd tegen corruptie binnen het rechtssysteem

Over de algemene toestand in de praktijk is de volgende informatie beschikbaar. Het hoofd van EURALIUS, een drie jaar durend steunproject van de Europese Commissie dat het Albanese gerechtswezen aan de Europese standaarden moet helpen, verklaart op 26 mei 2014:

“The justice system has continued to deteriorate in this last 4 years in Albania. [...] I think that the whole judicial system in Albania is corrupt. In the Albanian judicial system, the fact that you know somebody or you pay, is understood as something normal. Lawyers give money to judges,

⁶⁴ European Commission, 17/04/2018, [url](#)

⁶⁵ European Commission, 17/04/2018, [url](#)

⁶⁶ Albanian Helsinki Committee, sd, [url](#)

⁶⁷ Euralius, 12/01/2018, [url](#)

⁶⁸ NOTE: The ratings reflect the consensus of Freedom House, its academic advisers, and the author(s) of this report. If consensus cannot be reached, Freedom House is responsible for the final ratings. The ratings are based on a scale of 1 to 7, with 1 representing the highest level of democratic progress and 7 the lowest. The Democracy Score is an average of ratings for the categories tracked in a given year. The opinions expressed in this report are those of the author(s).

⁶⁹ Freedom House, 20/04/2018, [url](#)

judges demand money, and even prosecutors take money. [...] All measures taken in the last years are good, but they are just a façade. [...]’.⁷⁰

In hetzelfde rapport geeft deze organisatie aan dat het rechtssysteem in Albanië weinig vertrouwen geniet omwille van de perceptie van de endemische corruptie, de beperkte aansprakelijkheid en de attitudes van de rechters en de aanklagers. Maar, ook dit rapport maakt gewag van belangrijke positieve stappen door het parlement inzake de hervormingen van Justitie en het feit dat dit in samenspraak gebeurt met de Commissie van Venetië.⁷¹

Volgens het jaarrapport van Freedom House (25 augustus 2016) voorziet de Albanese grondwet wel in een onafhankelijk rechtswezen maar zijn de ondergefinancierde rechtbanken nog steeds blootgesteld aan politieke druk en beïnvloeding. Het algemene vertrouwen in de gerechtelijke instituten is laag. De voorzitter van de parlementaire commissie inzake hervormingen van justitie heeft in augustus 2015 gesteld dat vooral het Hooggerechtshof (dat rechters benoemt en zo nodig sanctioneert) nog te gepolitiseerd is en nog te weinig effectief is tegen corruptie bij het gerecht.⁷²

Volgens het EASO-rapport over Albanië (november 2016) blijft corruptie wijd verspreid in de sector van justitie. Toch wijst ook dit rapport op de bovenvermelde hervormingen bij justitie.⁷³

Freedom House vestigt in 2018 de aandacht op vertragingen bij het oprichten van nieuwe anti-corruptie instellingen (The high Judiciary Council en de High Council of Prosecution) die op hun beurt de oprichting verhinderd hebben van de National Bureau of Investigation, de Special Tribunal en de Special Prosecution Against Corruption And Organized Crime.⁷⁴

Het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken stelt in 2018 in haar jaarlijkse mensenrechtenrapport over 2017:

“Although the constitution provides for an independent judiciary, political pressure, intimidation, widespread corruption, and limited resources sometimes prevented the judiciary from functioning independently and efficiently. Court hearings were often not open to the public. Court security officers frequently refused to admit observers to hearings and routinely telephoned the presiding judge to ask whether to admit an individual seeking to attend a particular hearing. Some agencies exhibited a pattern of disregard for court orders. The politicization of appointments to the Supreme Court and Constitutional Court threatened to undermine the independence and integrity of these institutions. As of October, there were vacancies in the Supreme Court, which faced a considerable backlog of cases.”⁷⁵

In het kader van de strijd tegen corruptie binnen het gerecht verschijnen de laatste jaren nu en dan artikels⁷⁶ in de pers die arrestaties en ook vervolging rapporteren van corrupte rechters of aanklagers.

⁷⁰ Infocip, s.d., [url](#)

⁷¹ Freedom House, 25/08/2016, [url](#)

⁷² Freedom House, 25/08/2016, [url](#)

⁷³ EASO, 11/2016, [url](#)

⁷⁴ Freedom House, 20/04/2018, [url](#)

⁷⁵ USDOS, Human Rights Report, Albania 2017, 20/04/2018 [url](#)

⁷⁶ Tirana Times, 03.12.2015 [url](#); Albanian Daily News, 03.05.2016 [url](#); Balkan Insight, 1/6/2018, [url](#); Balkan Insight, 23/03/2018, [url](#); Regional Anti Corruption Initiative, 13/11/2017 [url](#); Regional Anti Corruption Initiative, 19/02/2018, [url](#); Council of Europe, 3/2018, [url](#)

2.1.3. Strijd tegen corruptie bij de politie

De Albanese overheid levert ook al jarenlang inspanningen om corruptie binnen de politie tegen te gaan. Een Pointpulse⁷⁷-rapport ("Assessment of Police Integrity in Albania") gepubliceerd door het Institute for Democracy and Mediation in 2016 geeft een gedetailleerde kijk op alle maatregelen die de overheid heeft genomen in de strijd tegen corruptie binnen de politie. Zo heeft het Albanese parlement de laatste jaren een heel reeks van nieuwe wetten goedgekeurd die onder meer gericht zijn op de preventie van corruptie binnen de politiemacht: de Law on State Police (2014), de State Police Regulation (2015), de Strategy on Public Order (2015-2020) met bijhorend Action Plan (2015-2017).⁷⁸

Belangrijke, concrete maatregelen op het terrein die het probleem aanpakken van corruptie binnen de politie zijn onder meer de oprichting van "one-stop-shops"⁷⁹ op de politiecommissariaten, het installeren van camera's in patrouillevoertuigen en van *bodycamera's* bij de verkeerspolitieagenten (met de bedoeling om kleinschalige corruptie tegen te gaan) en de invoering van nieuwe kanalen voor de burger om corruptie te melden of om klacht neer te leggen over politiegedrag.⁸⁰

Bovendien is er sinds 2014 ook de Law on Internal Affairs and Complaints Service (IACS), het belangrijkste interne mechanisme om het werk van de politie te controleren. Deze wet is volledig geïmplementeerd in 2015. De IACS heeft in de periode september 2014-september 2016 via verschillende kanalen (het "groene nummer", emails, enz...) 1.769 klachten ontvangen van burgers. Na administratief onderzoek van de IACS zijn 20 politieagenten doorverwezen voor strafrechtelijke vervolging en 115 politieagenten doorverwezen voor disciplinaire maatregelen door de Department for Professional Standards (DPS). In de periode van januari tot oktober 2016 heeft IACS 657 klachten behandeld. 9 politieagenten zijn diardoor strafrechtelijk vervolgd. 79 politieagenten zijn doorverwezen voor disciplinaire maatregelen door de DPS.⁸¹

In dit rapport staan ook de verschillende soorten (interne) disciplinaire maatregelen die het DPS in de periode van 1 januari 2016 tot 6 september 2016 heeft genomen tegen leden van de politie (46 verwijderingen uit de politie, 2 gevallen van ontheffing van een opdracht, 5 gevallen van degradatie voor 6 maand, 114 gevallen van uitstel van promotie voor twee jaar, 2 gevallen van intrekking van loon tot 5 dagen) omwille van misdragingen en onethisch gedrag.⁸²

Sinds 2010 is er, volgens dit rapport, een groeiende trend van gerechtelijke onderzoeken, vervolgingen en veroordelingen in de strijd tegen corruptie van lagere en middenkaderpolitieagenten. Maar, wanneer het over ambtenaren van een hoog niveau gaat blijven de corruptiezaken uit.⁸³

Nog altijd volgens dit rapport zijn er sinds 2015 1.530 klachten tegen de politie gemeld via een (extern) online portaal dat de regering in 2015 gelanceerd heeft.⁸⁴

Het aantal klachten tegen de politie dat is ingediend bij de (externe) Ombudsman is in de periode 2012-2015 gedaald van 234 naar 146.⁸⁵

⁷⁷ Western Balkans Pulse for Police Integrity and Trust

⁷⁸ Pointpulse, 30/12/2016, [url](#)

⁷⁹ Plaats waar verschillende diensten tegelijk verleend worden (en die tussenkomst van meerdere ambtenaren vermijdt)

⁸⁰ Pointpulse, 30/12/2016, [url](#)

⁸¹ Pointpulse, 30/12/2016, [url](#)

⁸² Pointpulse, 30/12/2016, [url](#)

⁸³ Pointpulse, 30/12/2016, [url](#)

⁸⁴ Pointpulse, 30/12/2016, [url](#)

⁸⁵ Pointpulse, 30/12/2016, [url](#)

Volgens dit rapport is het aantal politieagenten ook gestegen tot 9.894 personen (232,8 per 100.000 inwoners).⁸⁶

Ook volgens een studie uit 2016 door het Institute For Democracy and Mediation zelf ("Police Integrity and Corruption in Albania") spant de regering zich onvoorwaardelijk in om politiecorruptie aan te pakken. Het verwijst naar dezelfde maatregelen uit het Pointpulse-rapport maar toont in detail ook aan dat corruptie endemisch blijft in Albanië en dat de politie de meest blootgestelde instelling is aan het fenomeen. Politiecorruptie blijft wijdverspreid en is zelfs lichtjes gestegen in vergelijking met 2014.⁸⁷

Dit rapport geeft aan dat omkoping (geld in ruil voor een dienst) de meest courante vorm van corruptie is bij de politie in Albanië. Het aantal burgers die verklaren dat politieagenten samenwerken met criminelen of met mensen die in staat van beschuldiging zijn gesteld is gestegen sinds 2014. Tegelijk blijkt uit dit rapport dat het hoofdzakelijk de verkeerspolitie is die in het dagelijkse leven van de burgers met corruptie in verband gebracht wordt. Wanneer het gaat over politiediensten die zich bezig houden met ernstige misdrijven (Police Sector against Serious Crimes) blijkt uit een nationale enquête dat

- 0 % van de bevroagden in het voorbije jaar expliciet om geld/gunst is gevraagd in ruil voor een dienst
- 0 % van de bevroagden geld/gunst aangeboden heeft voor een politiedienst⁸⁸

De deelnemers aan de nationale enquête is ook gevraagd om de reikwijdte van corruptie in de "Sector for Crime Investigation and Prevention", de "Sector Public Order and Safety" de "Sector against serious Crimes" te evalueren op een schaal van 1 tot 5. Het resultaat is dat respectievelijk 43 %, 56 %, 48% aangeeft dat er bij deze afdelingen geen corruptie bestaat; respectievelijk 35 %, 29 %, 31% aangeeft dat er weinig corruptie bestaat (in geïsoleerde gevallen); respectievelijk 16 %, 10 %, 14 % aangeeft dat corruptie bestaat maar niet in ernstige mate; respectievelijk 2 %, 1 %, 4 % aangeeft dat corruptie redelijk vaak voorkomt en respectievelijk 3 %, 4 %, 3 % aangeeft dat corruptie wijdverspreid én ernstig is.⁸⁹

In het kader van de strijd tegen corruptie is Albanië intussen ook gestart met een "vetting procedure" van de politie. De 13.000 agenten zullen in de loop van een periode van twee jaar allemaal gescreend worden in verband met hun competentie en integriteit. In 2017 zijn overigens al 128 agenten gestraft omwille van hun betrokkenheid in cannabismokkel.⁹⁰

Ook het Nations in Transit rapport (2018) bevestigt dat de politie in Tirana nu is uitgerust met een *bodycamera* om corruptiesituaties tegen te gaan. Ook dit rapport stelt dat omkoping een vooral bij de verkeerspolitie aanhoudende bezorgdheid is in Albanië.⁹¹

Ook in het jaarlijkse mensenrechtenrapport van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken over 2017 staat dat corruptie bij de politie een probleem blijft

"The service for Internal Affairs and Complaints received 3.811 telephone complaints via the anticorruption "green line" through July 31. The majority of the complaints involved "inaction of police officers," "unjust fine/ticket" or "violation of standard operating procedures." The office filed 43 administrative violations, recommending 57 police officers for disciplinary proceedings. The cases of five officers were forwarded to the Prosecution Office."

⁸⁶ Pointpulse, 30/12/2016, [url](#)

⁸⁷ Institute for Democracy and Mediation, 2016, [url](#)

⁸⁸ Institute for Democracy and Mediation, 2016, [url](#)

⁸⁹ Institute for Democracy and Mediation, 2016, [url](#)

⁹⁰ Regional Anti Corruption Initiative, 21/02/2018, [url](#) Regional Anti Corruption Initiative, 28/02/2018, [url](#)

⁹¹ Freedom House, *Nations in Transit 2018*, 20/04/2018, [url](#)

“Police did not always enforce the law equitably. Personal associations, political or criminal connections, poor infrastructure, lack of equipment, or inadequate supervision often influenced law enforcement. Poor leadership and a lack of diversity in the workforce contributed to continued corruption and unprofessional behavior. Authorities continued to laze efforts to address these problems by renovating police facilities, upgrading vehicles, and publicly highlighting anticorruption measures.

Impunity remained a serious problem, although the government made greater efforts to address it, in particular by increasing the use of camera evidence to document and prosecute police misconduct.”⁹²

Volgens een nationale opiniepeiling gefinancierd door de Zweedse SCPA en gepubliceerd door IDRA in juni 2018 is 63 % van de Albanese tevreden over de nationale politie. Het aantal deelnemers dat een positief beeld heeft van het politiewerk is verdubbeld sinds 2013. Het aantal deelnemers is ook verdubbeld dat van oordeel is dat de nationale politie de burger met respect behandelt en dat de nationale politie criminaliteit verhindert. Volgens deze opiniepeiling blijft de bereidheid om samen te werken met de politie wel laag.⁹³

2.1.4. Detentieomstandigheden

De Europese Commissie stelt in haar voortgangsrapport van 2015 dat overbevolking in de gevangenissen blijft voortkomen.⁹⁴

In het rapport van het Albanese Helsinki Comité (2015) staat genoteerd dat de situatie in de gevangenissen verontrustend blijft. In sommige gevangenissen moedende gedetineerden in *shifts* slapen en zijn de cellen “vergeven van vochtigheid en insecten”.⁹⁵

In het EC voortgangsrapport van 2016 staat dat overbevolking een probleem blijft en een risico vormt voor onmenselijke en vernederende behandeling maar de vrijlating van 968 gevangenen als gevolg van een amnestiewet in januari 2016 heeft het aantal gevangenen gevoelig doen dalen. De gevangenisautoriteiten hebben ook een beleidsverklaring uitgegeven over het terugbrengen van de overbevolking. Er zijn twee nieuwe gevangenissen gebouwd en de gevangenis van Tirana wordt gerenoveerd.⁹⁶

Het Nations in Transit rapport uit 2017 van Freedom House schrijft in verband met de situatie in de gevangenissen:

“The ombudsman and Albanian Helsinki Committee have repeatedly raised the issues of treatment of mentally ill detainees, violence, and prison overcrowding. In June, the Helsinki Committee stated that 165 individuals in need of treatment in specialized institutions were being held instead in prisons and detention centers.”⁹⁷

Ook het jaarlijkse mensenrechtenrapport van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse zaken (2018) schrijft hierover

“Poor physical conditions and a lack of medical treatment, particularly for mental health issues, were serious problems, as were overcrowded facilities and corruption. The AHC and the ombudsman reported that conditions in certain detention facilities were so poor as to constitute

⁹² USDOS, Human Rights Report, Albania 2017, 20/04/2018 [url](#)

⁹³ Independent Balkan News Agency, 11/06/2018, [url](#)

⁹⁴ European Commission, 10/11/2015, [url](#)

⁹⁵ AHC, 12/2015, [url](#)

⁹⁶ European Commission, 09/11/2016, [url](#)

⁹⁷ Freedom house, 03/04/2017, [url](#)

inhuman treatment. Conditions remained substandard in police detention facilities outside of Tirana and other major urban centers.”⁹⁸

Volgens het EASO-rapport van november 2016 heeft de ombudsman ook in 2015 klachten ontvangen die onder meer te maken hebben met overdreven inzet van geweld door politieagenten en gevangenisopzieters. Vooral agenten in de politiecommissariaten nummer 2 en 5 van Tirana en de commissariaten van Pogradec en Shkoder.⁹⁹

In een rapport van het Britse Home Office wordt een persbericht van de Europese Raad over haar antifolterrapport uit 2016 geciteerd. Hierin staat:

“that ‘Although a majority of detainees indicated that they had been treated correctly whilst in police custody, a number of allegations (including from juveniles) of recent physical ill-treatment by police officers were also made.”¹⁰⁰

De Unit on Prevention of Torture van de Ombudsman ontving in 2016 116 klachten. Deze zijn rigoreus opgevolgd.¹⁰¹

2.2. Rechtsbescherming

Naast de wettelijke voorzieningen binnen de gewone rechtsgang, zijn er verschillende instellingen, waarvan de Ombudsman de voornaamste is. Binnen de dienst van Ombudsman is er ook een apart “Mechanisme voor preventie van marteling”. De aanbevelingen van de ombudsman worden soms door de overheid uitgevoerd maar onvoldoende volgens de voorzitter van het OVSE. Klacht indienen tegen de politie kan bij de ombudsman, en bij de “Dienst Interne Controle” van de politie zelf. Uit de jaarrapporten blijkt dat er effectief politiemannen aangeklaagd en vervolgd worden voor onder meer corruptie of machtsmisbruik (zie 3.1.3).

2.2.1. Ombudsman

Volgens het voortgangsrapport van 2016 is het werk van de ombudsman opnieuw beperkt gebleven door een gebrek aan financiering en personeel. De lokale en centrale kantoren hebben een upgrade nodig. In 2016 is het budget van de ombudsman wel gestegen zodat er kon gerecrueteerd worden voor een Commissariaat voor Kinderrechten en voor de Preventie van Foltering. Toch bleef het aantal medewerkers hetzelfde. De meeste klachten hebben nog steeds te maken sociale rechten, hoofdzakelijk gezondheidszorg, pensioenzaken, werkgelegenheid, onderwijs, huisvesting en het onvermogen van de staat om te handelen binnen de wettelijke deadlines.¹⁰²

In 2016 heeft de Ombudsman 1.300 meer klachten ontvangen dan in 2015 (namelijk 5.512).¹⁰³ In april is Errinda Ballanca aangesteld als nieuwe Ombudsman.¹⁰⁴

⁹⁸ USDOS, 20/04/2018 [url](#)

⁹⁹ EASO, 11/2016, [url](#)

¹⁰⁰ Home Office, 07/2017, [url](#)

¹⁰¹ Republic of Albania People's Advocate, 04/2017, [url](#)

¹⁰² European Commission, 09/11/2016, [url](#)

¹⁰³ Republic of Albania People's Advocate, 04/2017, [url](#)

¹⁰⁴ Avokati i Popullit, [url](#)

Het jaarlijkse mensenrechtenrapport van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse zaken stelt in 2017 over de Ombudsman dat:

“The Office of the Ombudsman is the main independent institution for promoting and enforcing human rights. The ombudsman is authorized by law to monitor and report on prisons and detention centers. The office may initiate an investigation in some cases where a victim is unable to come forward to do so. Although the ombudsman lacked the power to enforce decisions, he acted as a monitor for human rights violations. The Office of the Ombudsman was underfunded and understaffed. The ombudsman reported to the Assembly annually. Although the Assembly distributed copies of some of the ombudsman’s annual and special reports or posted them online, it rarely discussed the reports in plenary or committee sessions. The Assembly consulted the ombudsman’s office on draft legislation related to human rights, but often this was only at the last minute or at the request of the ombudsman. The Assembly has a committee on legal issues, public administration, and human rights.”¹⁰⁵

2.2.2. Antidiscriminatiebeleid

Albanië heeft de voorbije jaren een aantal belangrijke stappen gezet op het gebied van antidiscriminatiebeleid. De Commissaris voor Bescherming tegen Discriminatie (CPD) is in 2010 van start gegaan. Ze hield zich in het begin vooral bezig met bewustmaking en personeelsversterking. De Europese Commissie stelt in haar voortgangsrapport van 2015 dat het aantal gevallen dat behandeld wordt door de Commissaris voor bescherming tegen discriminatie stelselmatig is toegenomen. De Commissaris heeft zijn participatie in gerechtelijke procedures aanzienlijk verhoogd.¹⁰⁶

Het Europees Parlement prijst in haar resolutie van 30 april 2015 het werk van de CPD voor zijn bijdrage aan de strijd tegen discriminatie, onder meer die op grond van geslacht, in het bijzonder op de arbeidsmarkt, in het onderwijs en in de toegang tot maatschappelijke diensten.¹⁰⁷

Volgens het Albanese Helsinki Comité heeft de CPD haar activiteiten verhoogd in 2015 maar het Comité stelt ook vast dat de Albanezen meer en meer bewust worden van de problematiek. Meerdere ngo’s zijn actief in het bijstaan van de bevolkingsgroepen die het kwetsbaarst zijn wat betreft discriminatie bij het zoeken van bescherming of juridisch verhaal.¹⁰⁸

Volgens het 2016 Voortgangsrapport van de EC heeft de CPD zijn betrokkenheid bij gerechtelijke processen verdubbeld in vergelijking met 2014.¹⁰⁹

Volgens het EASO-rapport van November 2016 behandelt de CPD een stijgend aantal klachten. De CPD voert ook bewustzijns- en mediacampagnes en geeft ook opleidingen en trainingen.¹¹⁰

In het jaarlijkse mensenrechtenrapport van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken voor 2017 staat

“In October the parliament passed a new law on minorities that would provide additional protection for minority rights, including the freedom of religion.”¹¹¹

In 2018 schrijft de Europese Commissie in haar *Albania report 2018*:

¹⁰⁵ USDOS, 03/03/2017, [url](#)

¹⁰⁶ European Commission, 10/11/2015, [url](#)

¹⁰⁷ European Western Balkans, 11/05/2015, [url](#)

¹⁰⁸ AHC, 12/2015, [url](#)

¹⁰⁹ European Commission, 09/11/2016, [url](#)

¹¹⁰ EASO, 11/2016, [url](#)

¹¹¹ USDOS, 20/04/2018 [url](#)

“The policy and legal framework on non-discrimination is broadly in line with European standards. Important steps have been taken to improve the legal framework on the protection of minorities, for which secondary legislation is now under preparation, as well as juvenile justice, child protection and property rights (financial means have been earmarked to implement ECtHR rulings). As for the integration of Roma and Egyptians, progress was achieved in early childhood and primary education, as well as access to healthcare and the labour market. The housing budget has also increased.”¹¹²

Er is religieuze vrijheid. In het International Religious Freedom Report voor 2016 staat:

“The constitution guarantees freedom of conscience and religion. It stipulates there is no official religion, says the state is neutral in matters of belief, recognizes the equality and independence of religious groups, and prohibits discrimination based on religion.”

In dit rapport zijn er geen berichten over sociale discriminatie of misbruiken omwille van geloof.¹¹³

2.3.2. Ngo's en internationale organisaties

Ngo's en internationale organisaties kunnen vrij werken in Albanië. Volgens het rapport van het Albanian Helsinki Committee over 2016 waren:

“civil society organizations active in setting to motion the Commissioner for Protection against Discrimination (CPD), through requests for observing discrimination in cases that they had highlighted and evaluated in the course of their activity. These initiatives were undertaken mainly by organizations with a focus on protecting the rights of women, persons with disabilities, as well as the rights of the Roma and Egyptian communities. There needs to be higher activism by organizations protecting other vulnerable groups that are victims of different forms of discrimination. In the meantime, we have suggested continuously to the Commissioner for Protection against Discrimination to increase the number of reviewed cases of discrimination upon its own initiative.”¹¹⁴

¹¹² European Commission, 17/04/2018, [url](#)

¹¹³ USDOS, 03/03/2017, [url](#)

¹¹⁴ AHC, 04/2017, [url](#)

3. Specifieke situaties

3.1. Bloedwraak

Het fenomeen bloedwraak blijft volgens de Europese Commissie (2015) een probleem, zij het op beperkte schaal.¹¹⁵ De voorbije jaren werden verschillende stappen ondernomen om dit fenomeen te bestrijden. In september 2012 besliste de Albanese overheid om de strafwet aan te passen en om strengere minimumstraffen te voorzien voor onder meer bloedwraak, huiselijk geweld en de moord op politieagenten.¹¹⁶ Op 21 mei 2013 werd de strafwet vervolgens geamendeerd.¹¹⁷ Een van de wijzigingen betrof dat gevallen van bloedwraak opnieuw zullen behandeld worden door de Rechtbank voor Zware Misdrijven (Albanees: *Gjykata e Krimeve të Rënda*).¹¹⁸ Ook wordt de strafmaat voor moorden omwille van bloedwraak verhoogd van minimum 30 jaar tot levenslang.¹¹⁹ De Albanese politie heeft een eerste stap ondernomen in de bestrijding van het fenomeen bloedwraak via de ontwikkeling van een databank in juni 2012. Ze hoopte om zo een zicht te krijgen van de personen en families die in een bloedwraak verwickeld zijn. Volgens informatie die aan de speciale verslaggever van de VN werd verschaft, blijkt dat de databank zowel informatie bevat over zaken die voor de rechtbank werden gebracht als over zaken die niet door de officiële kanalen worden gevolgd. De databank wordt regelmatig geactualiseerd en bestrijkt het volledige land. De Albanese politie, het parket, vertegenwoordigers van de rechtbanken en de ombudsman hebben toegang tot deze databank.¹²⁰ De regering-Rama ondernam stappen om het probleem van de valse bloedwraakattesten aan te pakken. In 2014 werden verschillende personen die hierbij betrokken waren gearresteerd.¹²¹ In maart 2015 heeft het parlement een resolutie aangenomen met aanbevelingen over bloedwraak, gebaseerd op de bevindingen van het speciaal verslag van de ombudsman.¹²² De resolutie vraagt de activatie van de in 2005 opgerichte coördinerende raad voor de bestrijding van bloedwraak en voor de uitvoering van educatieve en sociale programma's op het platteland. De resolutie dringt erop aan dat zowel het openbaar ministerie als de politie hun inspanningen opdrijven om zaken te onderzoeken en om daders te vervolgen. Er wordt ook gevraagd om meer te investeren in het voorkomen van conflicten.¹²³

In maart 2016 heeft Cedoca een onderzoeksmis­sie uitgevoerd naar Tirana en noordelijk Albanië waar bloedwraak in het verleden het vaakst is voorgevallen. Het rapport van deze mis­sie bevestigde bovenvermelde inspanning van de autoriteiten om het fenomeen uit te roeien en vatte de aard en prevalentie van het fenomeen als volgt samen:

“Contemporary blood feud killings have little but the name in common with traditional blood feud. The main change is that the practice has been reduced from an integral social obligation, accepted by the totality of a local community, to a much less integral social obligation. The practice still may be instigated by a mental or emotional attachment to a tradition that belongs to the past but it has lost all but a few of the tradition’s formal aspects. The practice seems to be continued as a mere justification for acts of violence that have little to do with cleansing or restoring one’s honour. Instead, it appears that these acts are mostly related to the

¹¹⁵ European Commission, 10/11/2015, [url](#)

¹¹⁶ Courrier International, 27/06/2012, [url](#); Top Channel, 19/06/2012, [url](#)

¹¹⁷ Journal Officiel de la République d’Albanie, 20/05/2013, [url](#)

¹¹⁸ Gevallen van bloedwraak vielen tot september 2004 reeds onder de bevoegdheid van deze rechtbank (Top Channel, 08/06/2013, [url](#))

¹¹⁹ MAPO, 05/06/2013, [url](#)

¹²⁰ Human Rights Council, 23/04/2013, [url](#)

¹²¹ Home Office, 06/07/2016, [url](#)

¹²² Top Channel, 25/02/2015, [url](#)

¹²³ Ikub.al, [url](#)

consequences of – depending on the case - political instability, social unrest, poverty, property issues or to the myriad forms of criminality that have been omnipresent in Albania, especially in the 1990s. Therefore, this report argues that, although they are formally inspired by an attachment to a traditional mentality, contemporary blood feud killings are mostly about ordinary revenge killings that could happen anywhere in the world. Since there is very little correlation with customary law motivations and prescriptions, they appear nowadays as hybrid forms of ordinary revenge killing.

Both desk-based research and a fact-finding mission have not revealed a definition of the blood feud phenomenon in contemporary Albania that is broadly accepted and used in juridical, sociological, and political contexts. The phenomenon has transformed and the transformation appears to be difficult to define. Even the Albanian penal code does not provide a legal definition. Nevertheless, research has made it possible to enumerate a number of characteristics in this COI Focus that can variably be observed in contemporary blood feud cases: self-confinement, threats, killings, negotiations, mediations, reconciliations, role of the elderly, importance of the family, interventions by the authorities, socio-economic support initiatives, latency, vulnerable position of women, etc. These characteristics are not always present in each case of contemporary blood feud (and the list is not exhaustive). However they can be used as tools to assess both the credibility and seriousness of a given case.

Furthermore, this COI Focus also provides the most recent official data about the prevalence of contemporary blood feuds. In 2013 three murders were attributed to blood feud and ever since there was annually either one (2014, 2016) or none (2015, 2017) killing attributed to blood feud. The data also show that there are still families that are affected and that there are still citizens (even children) that live in confinement. It seems that the data about the affected persons and families are quite divergent, depending on the source (state or non-state). Yet, it is generally agreed that these phenomena have strongly decreased in the last ten years.

This COI Focus also describes the strategies that the Albanian authorities have applied in order to curb the phenomenon. It appears that, especially in the years 2012-2014 a lot has been done to identify the families that are affected and to mitigate their situations. Ever since it seems that these families are being monitored closely. New murder cases are always investigated with special attention to potential characteristics of contemporary blood feuds. Annually a number of court proceedings are started and continued against accused perpetrators of such crimes. However, it also seems that those who recur to or who are affected by contemporary blood feud violence or threats, still do everything to avoid interventions by the authorities. The mentality of some Albanians remains stronger than all the possible efforts by the state. This COI Focus also pays attention to the authorities' strategy to halt the production of attestations that are wrongly endorsing a blood feud case.¹²⁴

In april 2018 wordt in Tirana een man (Mario Majollari) doodgeschoten. Vermoed wordt dat deze moord gebeurd is als vergelding voor een dubbele moord die zijn vader heeft begaan. De vader (Avni Majollari) zit hiervoor aan levenslange celstraf uit. De vermoedelijke dader van de moord (Kastriot Gjuzi) wordt enkele dagen later gearresteerd in Kosovo. In 2015 had het slachtoffer een asielaanvraag ingediend in Zweden maar die is niet ingewilligd.¹²⁵

¹²⁴ Cedoca - CGVS/CGRA, 29/06/2017, [url](#)

¹²⁵ Shqip, 19/04/2018, [url](#)

3.2. Vrijheid van meningsuiting, persvrijheid en censuur

Volgens het voortgangsrapport van de EC van 2016 wordt de vrijheid van denken, geweten en religie in Albanië gerespecteerd.¹²⁶

Er zijn in Albanië geen politieke gevangenen, evenmin verdwijningen om politieke redenen, of willekeurige arrestaties of vervolging omwille van politieke sympathieën. De grondwet en de reguliere wetgeving voorzien dat de burgers hun regering kunnen kiezen in vrije en faire regelmatige kiesperiodes die gebaseerd zijn op universele en gelijk stemrecht. Burgers oefenen dit recht ook uit (zie 2.1).¹²⁷

Volgens het jaarlijkse mensenrechtenrapport (2018) van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse zaken zijn er geen berichten dat de regering of haar agenten moorden zou hebben begaan die willekeurig of niet wettig zijn. Ook zijn er geen berichten over verdwijningen door of voor rekening van de autoriteiten. Evenmin zijn er berichten over politieke gevangenen of gedetineerden.¹²⁸

Er is vrije meningsuiting, en in het algemeen kunnen burgers zonder vergelding kritiek uiten op de autoriteiten. Er is persvrijheid en de onafhankelijke media zijn actief en dit grotendeels zonder beperkingen. De persvrijheid verbeterde in 2014 opmerkelijk. In de index van de organisatie Reporters without Borders van 2014 stijgt Albanië van plaats 102 naar 85.¹²⁹ Sindsdien blijft de score stelselmatig verbeteren. In 2016 staat Albanië op plaats 82.¹³⁰ In 2017 staat Albanië op plaats 76 en in 2018 op plaats 75.¹³¹

In 2016 zouden er twee gevallen geweest zijn van fysiek geweld tegen journalisten en beide gevallen hebben geleid tot vervolging in hetzelfde jaar. De vrijheid van vereniging is gerespecteerd. Protesten en politieke demonstraties hebben plaatsgevonden zonder belangrijke incidenten.¹³²

In maart 2017 wordt Elvi Fundo, een onderzoeksjournalist gespecialiseerd in corruptiezake,n in elkaar geslagen.¹³³

Burgermaatschappij-organisaties zijn wijdverspreid actief in Albanië en werken rond thema's als jeugd, vrouwen, kinderen, problemen rond cultuur en onderwijs, milieu, gezondheid, versterking van de democratie, wet en orde. Al deze organisaties zijn wel nog steeds ondergefinancierd en hangen meestal af van buitenlandse donoren.¹³⁴

In het *Albania 2018 Report* staat dat Albanië gematigd voorbereid is op het gebied van vrijheid van meningsuiting:

“The country has some level of preparation/is moderately prepared in the area of freedom of expression. There has been some progress in strengthening the independence of the regulatory authority and the public broadcaster. The overall legislative environment is conducive to the exercise of freedom of expression, but implementation remains a challenge. Legislation on public advertising, intended to improve transparency in line with international best practices, needs to be introduced.”¹³⁵

¹²⁶ European Commission, 09/11/2016, [url](#)

¹²⁷ USDOS, 14/04/2016, [url](#)

¹²⁸ USDOS, 20/04/2018 [url](#)

¹²⁹ RWB-RSF, [url](#)

¹³⁰ RWB-RSF, [url](#)

¹³¹ RWB-RSF, [url](#)

¹³² European Commission, 09/11/2016, [url](#)

¹³³ RWB-RSF, 14/03/2017, [url](#)

¹³⁴ AHC, 12/2015, [url](#)

¹³⁵ European Commission, 17/04/2018, [url](#)

Over geweld op journalisten staat in dit rapport dat fysiek geweld op journalisten alvast zelden voorkomt:

“Physical assaults on journalists remain very rare. A case was reported in March 2017 and was swiftly condemned by the authorities. Investigations were launched and led to the perpetrator’s arrest. The case reached appeal level and is still ongoing. A TV programme was closed down and two journalists were dismissed following an investigative story involving a local official in October 2016, no official complaints were submitted. Three defamation court cases against nine journalists were registered. Cases are still ongoing and no convictions have been issued so far.”¹³⁶

Volgens het jaarlijkse mensenrechtenrapport van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken (2018) passen journalisten vaak zelfcensuur toe om geweld en pesterijen te vermijden en als antwoord op de druk van uitgevers en redacteurs die hun economische en politieke belangen naar voor willen schuiven.¹³⁷

3.3. Discriminatie (LGBTI)

Homoseksualiteit is niet strafbaar, maar er is wel een hoge mate van homofobie. Het eerste vluchthuis voor LGBT-persoonen werd in december 2014 geopend in Tirana.¹³⁸ In mei 2015 heeft het parlement een resolutie aangenomen over de bescherming van de rechten en vrijheden van personen die tot de LGBT-gemeenschap behoren. In de resolutie wordt opgeroepen tot een actieplan, wetwijzigingen en andere maatregelen ter ondersteuning van de LGBT-persoonen. De ombudsman is verantwoordelijk voor de implementatie van de resolutie. De tweede Tirana “Pride”-manifestatie werd in juni 2015 zonder grote incidenten gehouden.¹³⁹

Ook voor 2016 meldt het Albanese Helsinki Comité geen gevallen van geweld tegen personen uit de LGBTI-gemeenschap. Er is nu ook sprake van een actieplan (2016-2020) door de regering voor de verbetering van de rechten van de leden van deze gemeenschap maar het AHC stelt hierover dat de implementatie ervan nog af te wachten is.¹⁴⁰

Volgens het US State Department (2016) blijven homofobe opvattingen bestaan ondanks de formele steun van de wet en de regering voor de LGBTI-rechten. Ngo’s rapporteren een stijging in het aantal families die LGBTI personen uit hun huizen verjagen.¹⁴¹

Ook het EASO-rapport (2016) vermeldt de resolutie over de bescherming van personen die behoren tot de LGBT-gemeenschap. De resolutie brengt een actieplan met wetgevende amendementen met zich mee, alsook beleidshervormingen, en andere maatregelen zoals *awareness trainingen* voor leraars en politieagenten.¹⁴²

Igli Totozani, de toenmalige Ombudsman, schrijft in mei 2016 op de Internationale Dag Tegen Homofobie en Transfobie dat,

“amongst other things: ‘... violence against the LGBT community is still a present phenomenon. Members of this community in many cases face violence in domestic and public environments.

¹³⁶ European Commission, 17/04/2018, [url](#)

¹³⁷ USDOS, 20/04/2018 [url](#)

¹³⁸ Historia IME, 11/12/2014, [url](#)

¹³⁹ European Commission, 10/11/2015, [url](#)

¹⁴⁰ AHC, 04/2017, [url](#)

¹⁴¹ USDOS, 10/08/2016, [url](#)

¹⁴² EASO, 11/2016, [url](#)

Albania does not yet collect data on violence related to sexual orientation and this remains a problem."¹⁴³

In 2017 schrijft het Home Office dat politieagenten in Tirana sedert 2014 training ivm LGBTI issues krijgen:

"The LGBTI-organisations believe that the police in Tirana have become more professional, but there is no data available on the situation outside Tirana. The signs are mixed: there is great sporadic collaboration in some southern municipalities, but also a report of a transphobic incident with the police in Shkodra, a northern city in early 2016. Police officers there harassed a group of LGBTI activists and one transgender woman in particular."¹⁴⁴.

Volgens een rapport van UNDP uit 2017 zijn er substantiële wettelijke beschermingsmogelijkheden maar blijft discriminatie aanwezig. Doorheen het rapport komen gevallen van geweld op leden van de LGBTI-gemeenschap (vooral in de familie en op school) uitvoerig aan boord.

"Albania has achieved significant progress in the protection of rights of LGBTI people, at legal and policy levels. The National Action Plan on LGBTI People 2016-2020, commissioned by parliament and adopted by the government in 2016, constitutes the main policy document for protecting the human rights of LGBTI people. It aims to improve the rights of LGBTI people in several areas, including in education, employment, health and housing. The Constitution of Albania establishes comprehensive rights for citizens, and promotes equality without discrimination. Same-sex relations and the expression of LGBTI identities are no longer a criminal offence. The Anti-discrimination Law includes SOGI as a prohibited grounds of discrimination. Hate crimes, where these are motivated by prejudices in relation to SOGI, are prohibited by the Penal Code. Discrimination in employment, moral and sexual harassment and derogatory comments against the employee on the grounds of SOGI are prohibited by the Labour Law. The Code of Administrative Procedures prohibits discrimination and shifts the burden of proof to the alleged perpetrator. The Law on Pre-University Education also prohibits discrimination on the basis of SOGI. Free legal aid is provided to LGBTI people who are victims of domestic violence.

All these improvements constitute the implementation of substantial legal protections in the area of anti-discrimination. However, discrimination against LGBTI people persists in other areas. These include denial of the right to marry and have a family; the right of reassigned gender surgery for transgender people; and the right to self-determination in relation to bodily integrity for intersex people. The human rights of LGBTI people need further effective protection, enforcement of existing laws and amendment of discriminatory laws. LGBTI people face sexual harassment and discrimination in recruitment and employment. Challenges include difficulties in finding work for people who are open about their sexual orientation, or stress caused by others finding out their sexual orientation. Transgender people, who cannot easily hide their identities, suffer the most employment discrimination. They are often limited to working in the sex industry, which is illegal. They cannot obtain documents showing their preferred gender which would then enable them to seek employment elsewhere. The rights of LGBTI people are also not included in formal sex education or the general national curriculum for pre-university education. Teachers are not trained on the human rights of LGBTI people or on issues related to SOGI. Where sex education is available, teaching is based on a hetero-normative framework. This can lead to an unsafe educational environment for young LGBTI people. In educational institutions, LGBTI people are often subject to discrimination, bullying and abuse. There is a need for training on

¹⁴³ Home Office, 05/2017, [url](#)

¹⁴⁴ Home Office, 05/2017, [url](#)

anti-discrimination law for teachers and students to ensure the physical safety and mental well-being of LGBTI young people.”¹⁴⁵

Volgens dit rapport stelt 92 % van de Albanezen liever geen interactie te hebben met LGBTI-persoonen. 48 % gelooft dat homoseksualiteit een ziekte is. 50 % denkt dat homoseksualiteit door het Westen is opgelegd. 76 % van de LGBTI-persoonen is al psychologisch of verbaal aangevallen.¹⁴⁶

In 2018 start het gemeentebestuur van Tirana samen met vertegenwoordigers uit de LGBTI gemeenschap een campagne tegen pesterijen en voor bewustmaking in de openbare scholen. Deze campagnes hebben veel homofobe ophef gemaakt in de media.¹⁴⁷

In het *Albania 2018 report* van de EC staat:

“Despite the fact that the Constitution does not include references to sexual orientation and gender identity, Albania's anti-discrimination legislation prohibits discrimination against lesbian, gay, bisexual, transgender and intersex (LGBTI) persons. However, more efforts are needed to protect LGBTI persons from discrimination. An inter-ministerial team responsible for the monitoring of the 2016-2020 National Action Plan for LGBTI Persons in Albania is functional. Police officers, prosecutors and gender focal points of line ministries have been given training on preventing discrimination on the basis of sexual orientation and gender identity. According to LGBTI organisations, the attitude and awareness of the police has improved significantly in recent years. The donor-funded shelter for LGBTI persons has continued to provide care, support and advocacy to homeless LGBTI individuals. During the reporting period, no court rulings in cases related to sexual orientation and gender identity have been made. In addition, public awareness and acceptance of LGBTI persons remain low, particularly in rural areas. Hate speech and discriminatory language continue to be a problem in the media, especially online media. On a positive note, the sixth edition of Tirana Gay Pride took place without any incident.”¹⁴⁸

In het jaarlijkse mensenrechtenrapport van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken (2018) staat

“The law prohibits discrimination based on sexual orientation, including in employment. Enforcement of the law was generally weak. Sexual orientation and gender identity are among the classes protected by the country's hate-crime law. Despite the law and the government's formal support for lesbian, gay, bisexual, transgender, and intersex (LGBTI) rights public officials sometimes made homophobic statements. The NGO Streha reported that many young LGBTI individuals had experienced domestic violence upon coming out.

As of August, the Commission for Protection from Discrimination (CPD) had received three complaints alleging discrimination based on sexual orientation and gender identity during the year. The CPD ruled in favor of one of the cases.”¹⁴⁹

¹⁴⁵ UNDP, [url](#)

¹⁴⁶ UNDP, [url](#)

¹⁴⁷ Prishtina Insight, 18/04/2018, [url](#)

¹⁴⁸ European Commission, 17/04/2018, [url](#)

¹⁴⁹ USDOS, 20/04/2018 [url](#)

3.4. Discriminatie (RAE)

De Europese Commissie is in 2015 van oordeel dat er over het algemeen goede interetnische betrekkingen in Albanië bestaan.¹⁵⁰ De Europese Commissie is tegelijk van oordeel dat de Albanese overheid op het gebied van de integratie van de Roma onvoldoende daadkrachtig optreedt. De bescherming van Roma-kinderen is eveneens onvoldoende. Kinderarbeid blijft een probleem. Albanië moet zich toelagen op uitvoeringsmaatregelen om de integratie van Roma te verbeteren en kwetsbare groepen te beschermen.¹⁵¹

Het Europees Parlement moedigt in haar resolutie van 30 april 2015 verdere maatregelen aan ter verbetering van de leefomstandigheden van de Roma door hun beter toegang te verschaffen tot inschrijving in de bevolkingsregisters, huisvesting, onderwijs, werk en maatschappelijke en gezondheidsdiensten. Het Europees Parlement onderstreept in haar resolutie dat de leefomstandigheden van de Roma moeten worden verbeterd via betere coördinatie tussen de centrale en de lokale overheden en via samenwerking tussen ministeries.¹⁵²

Volgens de ombudsman, geciteerd in een rapport van het Albanese Helsinki comité, zijn de rechten van de Egyptenaren en de Roma in Albanië in 2015 opnieuw geschonden. Het probleem van de integratie van de Roma in de maatschappij is onopgelost gebleven. In werkelijkheid is er geen gelijkheid met de rest van de bevolking.¹⁵³ In het AHC rapport over 2016 staat dat de Roma en Egyptenaren een sterk gemarginaliseerde bevolkingsgroep blijven:

“There is a need to increase measures for the prohibition of discrimination and the integration of marginalized society groups. Citizens of the Roma and Egyptian communities living in the municipalities of Tirana, Durrës, Fier, Berat, Shkodra, and Kruja do not possess minimal information about their rights and the tools to seek them. Part of the Roma children does not follow compulsory education or drop out of school. A considerable number of persons from among these communities collect urban waste as the only way to generate some incomes. Possibilities of employment and vocational training for these citizens are scarce. Social housing programs offered for vulnerable families of the Roma community, whose unlegalized houses were demolished, have failed to effectively and sustainably guarantee a calm family living. The lack of a definition for the subsistence level through legal and sub-legal acts has influenced the reduction of the quality of life of these communities and has led to an avoidance of full responsibilities by the state for providing sufficient aid for families in need.”¹⁵⁴

Volgens het voortgangsrapport van de EC uit 2016 moeten de leefomstandigheden van de Roma verbeteren. Er moeten extra maatregelen genomen.¹⁵⁵

Op 13 oktober 2017 keurt het Albanese parlement de nieuwe wet op de bescherming van nationale minderheden goed. Voortaan behoren Roma tot één van de erkende minderheden wat hun beschermingsmogelijkheden verhoogt. De Raad van Europa schrijft hierover:

“Roma in Albania are officially recognized as a national minority according to law No.96/2017 on the “Protection of National Minorities in the Republic of Albania”, which was adopted on 13 October 2017 by the Albanian parliament. Following several advocacy initiatives, debates, public hearings and senior expert advice provided by the EU/Council of Europe Horizontal Facility Project “Strengthening the Protection of National Minorities in Albania” to the Parliamentary Committee of Legal Issues, Public Administration and Human Rights, Roma are currently entitled to the

¹⁵⁰ European Commission, 10/11/2015, [url](#)

¹⁵¹ European Commission, 10/11/2015, [url](#)

¹⁵² European Western Balkans, 11/05/2015, [url](#)

¹⁵³ AHC, 12/2015, [url](#)

¹⁵⁴ AHC, 04/2017, [url](#)

¹⁵⁵ European Commission, 09/11/2016, [url](#)

rights deriving from this recognition as one of the nine national minorities in the country (Article 3; paragraph 2).

This new formal recognition marks a very important achievement for Roma in Albania, granting them rights guaranteed by this law, which raises the level of their protection in comparison to their previous legal status as ethno-linguistic minority. Several positive rights emanate from this recent legal development directly affecting the lives of Roma in Albania. Roma shall be entitled to equal and effective participation in public, cultural, social and economic life and to the preservation of their cultural identity; they have the right to education in the minority language and to freedom of expression, thought and information (Articles 11, 12, 13 and 14). Discrimination on cultural, ethnic, or linguistic grounds is prohibited. Roma are now in a better position to continue their efforts for the promotion and protection of Romani culture as an integral part of the Albanian society.

Roma will henceforth be represented in the Committee for National Minorities, the national body reporting to the Prime Minister, with a specific mandate on the promotion of policies targeting national minorities and management responsibilities of the fund for national minorities supported by the state budget. It is expected that the Committee for National Minorities will be fully functional upon entry into force of the law and endorsement of infra-statutory legislation.¹⁵⁶

In het *Albania 2018 Report* van de EC staat dat de implementering van het 2016-2020 nationaal actieplan bezig is. De scholingsgraad van RAE blijft problematisch.

“The implementation of the 2016-2020 national action plan for the integration of Roma and Egyptians is ongoing. The 2017 report on its implementation noted progress in early childhood and primary education and in access to healthcare and labour market. Albania does not have a central interdisciplinary body coordinating the Roma integration policy. However, informal employment continues to be very high in the Roma community and unemployment rates have continued rising in recent years, reaching 55 % (the second highest rate in the Western Balkans). The enrolment of Roma and Egyptian boys and girls in pre-school and basic education has increased considerably (from 4 996 in 2015 to 12 801 in 2016) but the gap between Roma and not Roma enrolment increased. Despite this progress, Albania has one of the lowest completion rates of compulsory education in the region (44 %). The limited number of enrolments in secondary education among Roma children also remains a challenge. Roma children benefit from free textbooks and transportation to remote schools. However, segregation in schools remains widespread.”¹⁵⁷

3.5. Discriminatie (Vrouwen en kinderen)

Vrouwenhandel in het bijzonder en mensenhandel in het algemeen is een probleem. De autoriteiten voeren een actief beleid om het te bestrijden maar corruptie verhindert een volledige implementatie.

In het jaarlijkse mensenrechtenrapport van het Amerikaanse ministerie van Binnenlandse Zaken (2017) staat dat:

“The law provides for the same legal status and rights for women as for men. Women were not excluded from any occupation in either law or practice, but in many fields, they were underrepresented at the highest levels. The law mandates equal pay for equal work, although

¹⁵⁶ Council of Europe, 11/11/201, [url](#)

¹⁵⁷ European Commission, 17/04/2018, [url](#)

many private employers did not fully implement this provision. In many communities, women experienced societal discrimination based on traditional social norms depicting women as subordinate to men. There were reports of discrimination in employment.”¹⁵⁸

De Europese Commissie stelt weinig vooruitgang vast in het domein van de kinderrechten. De implementatie van het beleid ter zake is traag en grotendeels afhankelijk van externe hulp. De Europese Commissie maakt zich vooral zorgen over het feit dat er systematisch op niet-gouvernementele organisaties gerekend wordt voor lokale dienstverlening voor de bescherming van kinderen. Het overmatig gebruik van voorhechtenis voor minderjarige daders is een andere reden tot bezorgdheid, net zoals mensenhandel binnen Albanië zelf, bedelen door kinderen en informele kinderarbeid. Er is een actieplan goedgekeurd in verband met de rechten van kinderen.

De wet verbiedt kinderarbeid maar in de realiteit wordt de wetgeving niet echt afgedwongen. De meeste kindarbeiders werken als straatverkoper, bedelaars, landbouwers, schaapherders, drugkoeriers, autowassers, textielarbeiders, Sommige kinderen zijn al tweede of derde generatie bedelaars. Het bedelen begint soms al op vijf jaar. De politie treedt hier niet tegen op hoewel er in 2015 vooruitgang is geboekt.¹⁵⁹

Volgens het 2016 EASO rapport, kunnen kindhuwelijken (ondanks het verbod) nog steeds plaatsvinden en dit niet alleen in de meest gemarginaliseerde Roma- en Egyptenarengemeenschappen maar ook bij Albanezen in de afgelegen berggemeenschappen.¹⁶⁰

Albanië scoort het laagst van alle staten in Oost-Europa en Centraal-Azië volgens de Institutions and Gender Index (SIGI) voor 2014, vooral in de categorie “voorkeur voor zonen”. Dit impliceert een bijzonder hoog niveau van abortussen op meisjesfoetussen.¹⁶¹

In het AHC rapport over 2016 staat:

“Also violence toward children during 2016 was disturbing, especially in residential centers for children at the pre-school system and the lower education levels. Coordination between responsible institutions for referring and addressing these cases as well as judicial protection has not always proven effective.”¹⁶²

3.6. Huiselijk geweld

Huiselijk geweld blijft een acuut sociaal probleem maar de overheid levert inspanningen om bescherming te bieden en huiselijk geweld te bestrijden. In maart 2012 is de strafwet aangepast waarna gevangenisstraffen tot vijf jaar mogelijk zijn op het misdrijf huiselijk geweld.¹⁶³

De regering-Rama startte met bewustwordingscampagnes tegen huiselijk geweld en werkte aan de economische zelfredzaamheid van vrouwen door het creëren van mogelijkheden om professionele opleidingen te volgen en door het creëren van werkgelegenheid. De OVSE hield een reeks van bewustmakingsforums voor jongeren over huiselijk geweld. De OVSE werkte tevens samen met de parlementaire subcommissie huiselijk geweld aan de implementatie van het relevante juridische kader. Daarnaast organiseerde de OVSE, in samenwerking met de nationale Politie en de gemeente Korça, de “Dagen tegen huiselijk geweld”. Dit was een reeks van evenementen om het publiek bewust te maken van het probleem van huiselijk geweld. De nadruk lag op de jeugd en op het

¹⁵⁸ USDOS, 03/03/2017, [url](#)

¹⁵⁹ USDOS, 14/04/2016, [url](#)

¹⁶⁰ EASO, 11/2016, [url](#)

¹⁶¹ EASO, 11/2016, [url](#)

¹⁶² AHC, 04/2017, [url](#)

¹⁶³ Balkan Insight, 03/12/2013, [url](#)

aanmoedigen van nauwere samenwerking tussen de betrokken overheden. Volgens de Europese Commissie in haar voortgangsrapport van 2015 is het aantal meldingen van ernstige misdrijven en gevallen van huiselijk geweld verhoogd. Deze verhoogde melding wijst op meer vertrouwen in het systeem, ook al blijven de meeste gevallen nog ongemeld. De rechtbanken -en in het bijzonder de rechtbanken in Tirana- zijn begonnen om gevallen van huiselijk geweld effectiever te vervolgen.¹⁶⁴

Het Amerikaanse ministerie van Binnenlandse Zaken ziet huiselijk geweld als een van de belangrijkste mensenrechtenproblemen in Albanië.

“Domestic violence against women, including spousal abuse, remained a serious problem. Police often did not have the training or capacity to deal effectively with domestic violence cases. Through August a government shelter for domestic violence survivors in Tirana assisted 24 women and 40 children, but it could not accept individuals without a court order. The government operated one shelter to protect survivors of domestic violence and NGOs operated four others. In addition, three NGO shelters provided protection and shelter to victims of trafficking as well as victims of abuse.”¹⁶⁵

In het AHC-rapport over 2016 staat:

“Domestic violence also remains disturbing in terms of its spread in society. Women, minor children, the elderly or marginalized groups are the most frequent victims of this phenomenon. The use of violence toward women still appears very disturbing, with some cases leading to the death of the victim as a result. Often times, violated women do not report the violence used on them to competent authorities or withdraw their referrals due to the economic insufficiency to make a living or due to social mentality.”¹⁶⁶

In het *Albania 2018 Report* van de EC staat dat huiselijk geweld een pijnpunt blijft

“Domestic violence remains a serious concern. During 2017, 3 243 cases were reported (against 3 700 in 2016) and 2 593 protection orders were issued (against 2 207 in 2016). For 2017, 129 of these protection orders were not respected (against 119 in 2016). Furthermore, 1 950 cases of domestic violence against women and children were registered as criminal offences in 2016. While the number of local mechanisms for reporting gender-based violence has increased, efforts should be stepped up to establish them in all municipalities. The Ministry of Justice established a new office to coordinate efforts against domestic violence. There is also a need to ensure cross-sectoral coordination with child protection and anti-trafficking mechanisms at local and regional level. Since December 2016, a donor-funded national emergency number for victims of domestic violence has been operational. Overall, more work is needed to ensure that women have access to justice.”¹⁶⁷

¹⁶⁴ European Commission, 10/11/2015, [url](#)

¹⁶⁵ USDOS, 03/03/2017, [url](#)

¹⁶⁶ AHC, 04/2017, [url](#)

¹⁶⁷ European Commission, 17/04/2018, [url](#)

Bibliografie

Geschreven en audiovisuele bronnen

- Albanian Daily News, *Judge and His Son Arrested on Corruption Charges*, 03.05.2016
<http://www.albaniannews.com/index.php?idm=5763&mod=2> ; <http://www.balkaninsight.com/en/article/tirana-court-dismisses-judge-s-defamation-claim-against-birn-06-01-2018> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Albanian Helsinki Committee, *Report on the situation of respect for human rights and freedoms in Albania during 2016*, 04/2017, <http://www.ahc.org.al/wp-content/uploads/2017/07/AHCAnnualReportEngPrint.pdf> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Albanian Helsinki Committee, *Report on the situation of respect for human rights in Albania during 2015*, 12/2015, http://www.ahc.org.al/wp-content/uploads/2016/12/Report_on_the_human_rights.pdf [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Albanian Helsinki Committee, *Vetting under the observation of the Albanian Helsinki Committee*, sd, <http://www.ahc.org.al/8985/?lang=en> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Avokati i Popullit, website, <http://www.avokatipopullit.gov.al/en> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Balkan Insight, *Albania commission fires top judge over unjustified assets*, 23/03/2018, <http://www.balkaninsight.com/en/article/albania-commission-fires-top-judge-over-unjustified-assets-03-23-2018> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Balkan Insight, *Albania 'Failing' Women Victims of Violence*, 03/12/2013, <http://www.balkaninsight.com/en/article/albania-sees-hike-in-gender-based-violence> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Balkan Insight, *Albania in 2015: EU Path Dogged by Political Feuds*, 07/01/2015, http://www.balkaninsight.com/en/article/albania-in-2015-eu-path-dogged-by-political-feuds?utm_medium=twitter&utm_source=twitterfeed [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Balkan Insight, *Albania Parliament Bans Criminals From Politics*, 18/12/2015, <http://www.balkaninsight.com/en/article/albania-adopts-decriminalization-of-politics-law-12-18-2015> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Balkan Insight, *Albanian MP's Criminal Past Revealed*, 14/07/2014, <http://www.balkaninsight.com/en/article/albanian-mp-s-criminal-past-revealed> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Balkan Insight, *Albanian PM reveals new cabinet*, 27/08/2017, <http://www.balkaninsight.com/en/article/albania-pm-reveals-new-cabinet-08-27-2017> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Balkan Insight, *Corruption, Justice Top Agenda in Commission Report*, 10/11/2015, <http://www.balkaninsight.com/en/article/corruption-justice-top-agenda-in-commission-report-11-10-2015> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Balkan Insight, *Feuding Albania Parties Reach Deal to End Boycott*, 23/12/2014, <http://www.balkaninsight.com/en/article/albania-quarreling-parties-reach-deal-to-end-boycott> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Balkan Insight, *Feuding Albania Parties Reach Deal to End Boycott*, 23/12/2014, <http://www.balkaninsight.com/en/article/albania-quarreling-parties-reach-deal-to-end-boycott> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Cedoca - CGVS/CGRA, *Blood Feuds in contemporary Albania: Characterization, Prevalence and Response by the State*, 29/06/2017, <http://www.cgrs.be/en/country-information/blood-feuds-contemporary-albania-characterisation-prevalence-and-response-state> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Council of Europe, *Anti Corruption digest Albania, Parliament adopts the Law on the Vetting of State Police*, 3/2018, https://www.coe.int/en/web/portal/home?p_p_id=101&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&_101_struts_action=%2Fasset_publisher%2Fview_content&_101_type=content&_101_viewMode=view&_101_urlTitle=roma-recognized-as-a-national-minority-in-albania [geraadpleegd op 14/06/2018]

Council of the European Union, *Council conclusions on enlargement and stabilization, and Association Process*, 15/12/2015, <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15356-2015-INIT/en/pdf> [geraadpleegd op 14/06/2018]

Council of Europe, *Roma recognized as national minority in Albania*, 11/11/2011, https://www.coe.int/en/web/portal/home?p_p_id=101&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&_101_struts_action=%2Fasset_publisher%2Fview_content&_101_type=content&_101_viewMode=view&_101_urlTitle=roma-recognized-as-a-national-minority-in-albania [geraadpleegd op 14/06/2018]

Courrier International, *Albanie, Vendetta, La Victime de trop*, 27/06/2012, <https://www.courrierinternational.com/article/2012/06/27/vendetta-la-victime-de-trop> [geraadpleegd op 14/06/2018]

Euralius, website, 12/01/2018, <http://www.euralius.eu/index.php/en/news/354-new-legal-aid-law> [geraadpleegd op 14/06/2018]

European Asylum Support Office (EASO), *Country Focus Albania*, 11/2016, <https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/EASO%20COI%20Albania%20country%20focus%20final%20final%202015%20Nov.pdf> [geraadpleegd op 14/06/2018]

European Commission, *Albania Report 2015*, 10/11/2015, https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/pdf/key_documents/2015/20151110_report_albania.pdf [geraadpleegd op 14/06/2018]

European Commission, *Albania 2014 Progress Report*, 10/2014, http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2014/20141008-albania-progress-report_en.pdf [geraadpleegd op 14/06/2018]

European Commission, *Albania 2015 Progress Report*, 10/11/2015, http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2015/20151110_report_albania.pdf [geraadpleegd op 14/06/2018]

European Commission, *Albania 2015 Progress Report*, 10/11/2015, http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2015/20151110_report_albania.pdf [geraadpleegd op 14/06/2018]

European Commission, *Albania 2016 Report*, 9/11/2016, http://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/pdf/key_documents/2016/20161109_report_albania.pdf [geraadpleegd op 14/06/2018]

European Commission, *Albania 2016 Report*, 9/11/2016, http://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/pdf/key_documents/2016/20161109_report_albania.pdf [geraadpleegd op 14/06/2018]

European Commission, *Albania Report 2018*, 17/04/2018, <https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/20180417-albania-report.pdf> [geraadpleegd op 14/06/2018]

European Commission, *Communication from the commission Enlargement Strategy and Main Challenges 2014-15*, 08/10/2014, http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2014/20141008-strategy-paper_en.pdf [geraadpleegd op 14/06/2018]

European Commission, *First Report under suspension mechanism*, 20/12/2017, https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-is-new/news/20171220_first_report_under_suspension_mechanism_en.pdf [geraadpleegd op 14/06/2018]

European Western Balkans, *European Parliament resolution of 30 April 2015 on the 2014 Progress Report on Albania*, 11/05/2015, <http://europeanwesternbalkans.com/2015/05/11/european-parliament-resolution-of-30-april-2015-on-the-2014-progress-report-on-albania/> [geraadpleegd op 14/06/2018]

European Western Balkans, *Ilir Meta elected as new President of Albania*, 29/04/2017, <https://europeanwesternbalkans.com/2017/04/29/ilir-meta-elected-as-new-president-of-albania/> [geraadpleegd op 14/06/2018]

- European Western Balkans, *Rama: Albania expects to start eu accession talks*, 25/02/2018, <https://europeanwesternbalkans.com/2018/02/25/rama-albania-expects-start-eu-accession-talks/> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Freedom House, *Freedom in the World 2016*, 25/08/2016, <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2016/albania> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Freedom House, *Freedom in the World 2017*, 01/09/2017, <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2017/albania> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Freedom house, *Nations in Transit 2017*, 03/04/2017, <https://freedomhouse.org/report/nations-transit/2017/albania> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Freedom House, *Nations in Transit 2018*, 20/04/2018, <https://freedomhouse.org/report/nations-transit/2018/albania> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Historia Ime, *The first LGBT Shelter opened in Tirana*, 11/12/2014, <http://historia-ime.com/2014/12/11/the-first-lgbt-shelter-opened-in-tirana/> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- <https://www.coe.int/en/web/corruption/anti-corruption-digest/albania> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Independent Balkan News Agency, *Albania's progress in the fight against corruption*, 27/01/2016, http://www.balkaneu.com/albanias-progress-fight-corruption/?utm_source=twitterfeed&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Independent Balkan News Agency, *OP-ed Medium term achievements and long term challenges of the Albanian Police*, 11/06/2018, <http://balkaneu.com/op-edmedium-term-achievements-and-long-term-challenges-of-the-albanian-police/> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Infocip, *The whole judicial system in Albania is corrupt". Chief of EURALIUS reveals the truth for VOA / VIDEO interview in English*, s.d., <http://www.infocip.org/en/?p=1199> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Institute for Democracy and Mediation, *Police integrity and corruption in Albania 2.0*, 2016, <http://idmalbania.org/wp-content/uploads/2016/11/Police-Integrity-and-Corruption-in-Albania-2.0.pdf> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Nottingham University, *The database of who governs in Europe and beyond*, 28/06/2017, <https://whogoverns.eu/elections-in-albania-a-country-in-need-of-democratic-representation-towards-european-integration/> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- OSAC, *Albania 2017 crime and safety report*, 17/03/2017, <https://www.osac.gov/pages/ContentReportDetails.aspx?cid=21471>
- OSCE/ODIHR, *Local Elections 21 June 2015 election and observations mission, final report*, 08/09/2015, <https://www.osce.org/odihr/elections/albania/180731> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Pointpulse, *Assessment of police integrity in Albania 2016*, 30/12/2016, <http://pointpulse.net/publications/assessment-police-integrity-albania-2016/> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Prishtina Insight, *Albania's layered homophobia*, 18/04/2018, <https://prishtinainsight.com/albanias-layered-homophobia/> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Regional Anti Corruption Initiative, *Albania Police vetting to fire individuals involved in corruption*, 21/02/2018, <http://rai-see.org/albania-police-vetting-to-fire-individuals-involved-in-corruption/> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Regional Anti Corruption Initiative, *Albania top robe police force, to crack down on corruption*, 28/02/2018, <http://rai-see.org/albania-to-probe-police-force-to-crack-down-on-corruption/> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Regional Anti-Corruption Initiative, *Albanian judge arrested on corruption bribery charges*, 13/11/2017, <http://rai-see.org/albanian-judge-arrested-on-corruption-bribery-charges/> [geraadpleegd op 14/06/2018]
- Regional Anti-Corruption Initiative, *US bans Albanian former general prosecutor*, 19/02/2018, <http://rai-see.org/us-bans-albanian-former-general-prosecutor/> [geraadpleegd op 14/06/2018]

Reporters without Borders, *Albania Journalist who covers corruption hospitalized after attack*, 14/03/2017, <https://rsf.org/en/news/albania-journalist-who-covers-corruption-hospitalized-after-attack> [geraadpleegd op 14/06/2018]

Reuters, *Albanian prosecutors seek arrest of ex-minister on corruption drug charges*, 19/10/2017, <https://www.reuters.com/article/uk-albania-corruption-exminister/albanian-prosecutors-seek-arrest-of-ex-minister-on-corruption-drug-charges-idUKKBN1CO2HC> [geraadpleegd op 14/06/2018]

RWB-RSF, *World Press Freedom Ranking*, [url](#)

SETimes.com, [url](#),

Shqip, *Vrasja e Mario Majollarit, arrestohet në Kosovë autori i dyshuar*, 19/04/2018, <http://gazeta-shqip.com/lajme/2018/04/19/vrasja-e-mario-majollarit-arrestohet-ne-kosove-autori-i-dyshuar/> [geraadpleegd op 14/06/2018]

Tirana Times, *Two prosecutors arrested on graft charges*, 03/12/2015, <http://www.tiranatimes.com/?p=124962> [geraadpleegd op 14/06/2018]

Top Channel, *Commission of Laws approves resolution for preventing blood feuds*, 25/02/2015, <http://www.top-channel.tv/english/artikull.php?id=13671&ref=fp> [geraadpleegd op 14/06/2018]

Transparency International, *Corruption Perceptions Index Albania*, <https://www.transparency.org/country/ALB> [geraadpleegd op 14/06/2018]

Transparency International, *Corruption Perceptions Index*, 25/01/2017, https://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2016 [geraadpleegd op 14/06/2018]

Transparency International, *Fighting Corruption in the Western Balkans and Turkey*, 10/11/2016, https://www.transparency.org/whatwedo/publication/fighting_corruption_in_the_western_balkans_and_turkey_priorities_for_reform [geraadpleegd op 14/06/2018]

U.S. Department of State (USDOS), *2016 Report on International Religious Freedom – Albania*, 10/08/2016, <http://www.state.gov/j/drl/rls/irf/2015/eur/256157.htm> [geraadpleegd op 14/06/2018]

UK Home Office, *Albania: Background information, including actors of protection, and internal relocation*, 07/2017, <http://www.refworld.org/docid/5978ae394.html>, [geraadpleegd op 14/06/2018]

UK Home Office, *Country Information and Guidance Albania: Blood feuds 2.0*, 06/07/2016, <http://www.refworld.org/pdfid/53b698e74.pdf> [geraadpleegd op 14/06/2018]

UK Home Office, *Country Policy and Information Note Albania: Sexual orientation and gender identity*, 05/2017, <http://www.refworld.org/docid/591d65e14.html> [geraadpleegd op 14/06/2018]

UN Human Rights Council, *Report of the Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions, Christof Heyns; Addendum; Follow-up to country recommendations: Albania [A/HRC/23/47/Add.4]*, 23/04/2013, http://www.ecoi.net/file_upload/1930_1368621172_a-hrc-23-47-add-4-en.pdf [geraadpleegd op 14/06/2018]

UNDP, *Being LGBTI in eastern Europe, Albania country report 2017*, <http://www.eurasia.undp.org/content/dam/rbec/docs/undp-rbec-blee-ALBANIA%20FINAL%20REPORT.pdf> [geraadpleegd op 14/06/2018]

UNDP, *Being LGBTI in eastern Europe, progress, drawbacks and recommendations 2017*, <http://www.eurasia.undp.org/content/dam/rbec/docs/undp-rbec-Factsheet-Being%20LGBTI%20in%20Eastern%20Europe.pdf> [geraadpleegd op 14/06/2018]

US DoS, *Albania International Religious Freedom Report for 2017*, <https://www.state.gov/j/drl/rls/irf/religiousfreedom/index.htm?year=2017&dliid=280874#wrapper> [geraadpleegd op 14/06/2018]

USDOS, *Human Rights Report, Albania 2017*, 20/04/2018 <https://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2017&dliid=277133#wrapper>